

AKTIVISTIČKI RESURSNI

PAKET: 2017 16 DANA

AKTIVIZMA PROTIV RODNO

ZASNOVANOG NASILJA

***ZAJEDNO MOŽEMO ZAUSTAVITI RODNO
ZASNOVANO NASILJE U OBRAZOVANJU!***

Centar za globalno liderstvo žena

160 Ryders Lane
New Brunswick, NJ

08901 USA

Phone: +1-848-932-8782

Fax: +1-732-932-1180

Email: cwgl@rci.rutgers.edu

RUTGERS
School of Arts and Sciences

Drage/i aktivistkinje/i Kampanje 16 Dana aktivizma u 2017.g.:

Hvala vam što doprinosite Kampanji 16 Dana aktivizma protiv rodno zasnovanog nasilja. Tema Kampanje u 2017.g. je „**Zajedno možemo zaustaviti rodno zasnovano nasilje u obrazovanju!**“ Ovogodišnja Kampanja predstavlja nadogradnju na rezultate kampanje u 2016.g., kada je preko 700 organizacija iz 92 zemlje učestvovalo u Kampanji pod temom „**Od Mira u Kući do Mira u Svijetu: Učinite Obrazovanje Sigurnim za Sve!**“ Naš cilj u 2017.g. je nastaviti podizanje svijesti i javno zalaganje za konačno zaustavljanje svih oblika rodno zasnovanog nasilja u obrazovanju.

Ovaj resursni paket sadrži informacije o rodno zasnovanom nasilju u obrazovanju i prijedloge aktivnosti tokom Kampanje 16 Dana aktivizma u 2017.g. Materijali će vam omogućiti razumijevanje problema i izazova sa kojima se svi suočavamo u radu na sprečavanju i suzbijanju rodno zasnovanog nasilja u obrazovanju i kako zajedno možemo doprinijeti pozitivnim promjenama.

U odnosu na predhodne godine, u 2017.g. Kampanja 16 Dana aktivizma posebno naglašava okvir ljudskih prava. Kao i do sada, Kampanja u 2017.g. uljučuje prijedloge aktivnosti podizanja svijesti, uključujući usmjeravanje pažnje na problem rodno zasnovanog nasilja u obrazovanju i osiguravanje javne podrške. Međutim, ove godine Resursni paket takođe sadrži prijedloge za aktivnosti javnog zalaganja koje se fokusiraju na institucionalne, zakonodavne, i promjene javnih politika, na primjer, za efikasne zakone, politike i institucije koje efikasno spriječavaju i suzbijaju rodno zasnovano nasilje u obrazovanju. Ovo uključuje obnovljenu i osnaženu usmjerenost Centra za globalno liderstvo žena (CGWL) na korištenje okvira ljudskih prava za vođenje Kampanje usmjerene ne samo na podizanje svijesti o rodno zasnovanom nasilju, već i njegovo konačno zaustavljanje.

Molimo vas da u nastavku Resursnog paketa potražite više informacija o putu od svijesti o rodno zasnovanom nasilju do njegovog iskorjenjivanja.

Još jednom, hvala vam što učestvujete u Kampanji 16 Dana aktivizma protiv rodno zasnovanog nasilja u 2017.g. Preko 25 godina, Kampanja 16 Dana aktivizma je usmjerena na iskorjenjivanje rodno zasnovanog nasilja u svim njegovim oblicima i zalaganje za rodnu ravnopravnost širom svijeta. Bez vas, Kampanja nikada ne bi dostigla obim i uspjeh koji ima danas. Hvala vam što imate ključnu ulogu u Kampanji 2017.g. i time promovirate ženska ljudska prava i trajno zaustavljanje rodno zasnovanog nasilja. **Zajedno možemo zaustaviti rodno zasnovano nasilje u obrazovanju!** Zajedno ćemo zaustaviti rodno zasnovano nasilje u obrazovanju!

- **Posjetite** 16dayscwgl.rutgers.edu/
- **Pratite** Kampanju 16 Dana aktivizma 2017 na Twitter-u [@16DaysCampaign](https://twitter.com/16DaysCampaign)
- **Pratite** Kampanju 16 Dana aktivizma na Fejsbuku na <https://www.facebook.com/16DaysCampaign>
- **Pogledajte** druge aktivnosti tokom Kampanje u 2017.g. širom svijeta u međunarodnom kalendaru kampanje na <http://16dayscwgl.rutgers.edu/campaign-calendar>.
- **Kontaktirajte** nas e-mailom na 16days@cwgl.rutgers.edu ukoliko imate bilo kakvih pitanja vezanih za Kampanju

POSTER I PORUKE KAMPANJE 16 DANA AKTIVIZMA U 2017.g.

Komunikacija i poruke su srž svake kampanje. Centar za globalno liderstvo žena je pripremio prijedloge poruka za Kampanju 16 Dana aktivizma protiv rodno zasnovanog nasilja u 2017.g.

2017 PORUKE KAMPANJE

Ovo su neki od prijedloge za poruke Kampanje u 2017.g.. Ohrabrujemo vas da kreirate i koristite vaše dodatne poruke!

- Nulta tolerancija za rodno zasnovano nasilje u obrazovanju!
- Svi imamo ulogu u zaustavljanju rodno zasnovanog nasilja u obrazovanju!
- Bez obrazovanja nema napretka! Podržite zaustavljanje rodno zasnovanog nasilja u obrazovanju.
- Doprinesite zaustavljanju rodno zasnovanog nasilja u obrazovanju!
- Učini stvarnim – Zaustavi rodno zasnovano nasilje u obrazovanju!
- Rodno zasnovano nasilje u obrazovanju je pitanje ljudskih prava!
- Moj život, moje tijelo, moje obrazovanje!
- Zajedno možemo zaustaviti rodno zasnovano nasilje u obrazovanju!
- Sigurno obrazovanje je osnovno ljudsko pravo!

Bez obzira na to kako odlučite da doprinesete Kampanji 16 Dana aktivizma u 2017.g., molimo vas da imate na umu da pošaljete Centru za globalno liderstvo žena informacije i fotografije vaših aktivnosti, kako i primjerke materijala vaše Kampanje kako bismo ih uvrstili u međunarodni kalendar Kampanje 16 Dana aktivizma za 2017.g. i arhivu Kampanje.

Podijelite informacije o aktivnostima, događajima i medijske članke u međunarodnom kalendaru Kampanje 16 Dana na <http://16dayscwgl.rutgers.edu/campaign-calendar>.

Molimo vas da nas obavjestite da li nam dajete odobrenje da koristimo vaše informacije online, kao i koga trebamo navesti kao izvor informacija.

Podijelite vaše fotografije i video materijale vezane za Kampanju 16 Dana na <https://www.flickr.com/photos/cwgl>

Napravite kratke video poruke sa izjavama aktivistkinja/aktivista protiv rodno zasnovanog nasilja u obrazovanju i pošaljite ih Centru za globalno liderstvo žena (CWGL) na e-mail 16days@cwgl.rutgers.edu

- **Posjetite** 16dayscwgl.rutgers.edu/
- **Pratite** Kampanju 16 Dana u 2017.g. na Fejsbuku na <https://www.facebook.com/16DaysCampaign>
- **Pratite** Kampanju 16 Dana u 2017.g. na Twitter-u [@16DaysCampaign](https://twitter.com/16DaysCampaign)
- **Pogledajte** druge informacije o događajima i aktivnostima tokom Kampanje 16 Dana aktivizma u 2017.g. širom svijeta u međunarodnom kalendaru Kampanje na <http://16dayscwgl.rutgers.edu/campaign-calendar>
- **Kontaktirajte nas** putem e-maila ukoliko imate bilo kakva pitanja u vezi Kampanje 16days@cwgl.rutgers.edu

Ulogujte se, snaznajte više informacije o pitanjima vezanim za rodno zasnovano nasilje u obrazovanju, podijelite informacije o vašim aktivnostima i događajima, uspjesima i izazovima, i snaznajte više o aktivnostima drugih organizacija, aktivistkinja i aktivista u okviru Kampanje 16 Dana aktivizma protiv rodno zasnovanog nasilja u obrazovanju!

SADRŽAJ:

Od svijesti o rodno zasnovanom nasilju ka njegovom iskorijenjivanju

Pokrenite akciju: Planirajte i pripremite se za Kampanju u 2017.g.

Pokrenite akciju: kreirajte partnerstva i saveze

Pokrenite akciju: Javno zalaganje

Savjeti za aktivnosti javnog zalaganja

Podignite svijest i obrazujte: Lokalna svijest, mobilisanje i trening

Podizanje svijesti: Rad sa medijima

Savjeti za rad sa medijima

Prijedlog za saopštenje za javnost

Podizanje svijesti: Koristite moć društvenih medija

Podizanje svijesti: Kreirajte i koristite umjetnost

Dokumentujte i analizirajte

Podijelite: Vaše aktivnosti i događaji u Kampanji 16 Dana

Više o problemu: Ljudsko pravo na obrazovanje

Više o problemu: Rodno zasnovano nasilje u obrazovanju

Više o problemu: Ekstremizmi, rodno zasnovano nasilje i obrazovanje

Više o problemu: Obrazovanje u kampovima za izbjeglice i interno raseljene osobe (IDP)

Više o: Namicanje sredstava za organizaciju

Više o: Dodatne prilike za namicanje sredstava

Više o: Obrazovanje i rodno zasnovano nasilje u obrazovanju – Informacije i organizacije

ISTORIJA I POZADINA KAMPANJE 16 DANA AKTIVIZMA

Kao jedna od najpoznatijih globalnih kampanja usmjerenih na zaustavljanje rodno zasnovanog nasilja, 16 Dana aktivizma protiv rodno zasnovanog nasilja je godišnja međunarodna kampanja koja prenosi poruku da je rodno zasnovano nasilje kršenje osnovnih ljudskih prava. U periodu između 1993.g. kada je održana UN Svjetska konferencija o ljudskim pravima (Beč) i 2001.g., kada je održana Svjetska konferencija o rasizmu (Durban), Kampanja 16 Dana je doprinijela prepoznavanju ženskih prava kao ljudskih prava i kapitalizovanju dobiti i prilika strateškog djelovanja organizacija civilnog društva prema Ujedinjenim nacijama.

Pokrenuta 1991.g. tokom prvog Instituta za globalno liderstvo žena koji je organizovano CGWL na Univerzitetu Rutgers, u Nju Džersiju, SAD, Kampanja 16 Dana aktivizma je postala međunarodni godišnji događaj koji pokreće aktivistkinje, aktiviste, liderice i lidere vlada, studentice i studente, akademsku zajednicu i privatni sektor u mnogim zemljama širom svijeta u zahtjevima za zaustavljanje rodno zasnovanog nasilja.

Odluka o uspostavljanju godišnje kontinuirane kampanje u periodu od 16 dana je bila zasnovana na potrebi da se naglasi da nasilje prema ženama predstavlja pitanje zaštite ljudskih prava kroz simbolično povezivanje dva značajna datuma: 25. novembra, Međunarodnog dana borbe protiv nasilja prema ženama, i 10. decembra, Međunarodnog dana ljudskih prava. Šesnaest dana akcije tokom Kampanje je usmjereno na djelovanje za zaustavljanje svih oblika rodno zasnovanog nasilja gdje god se ono dešava. Drugi značajni datumi tokom Kampanje su 29. novembar, Međunarodni dan braniteljica ljudskih prava, 1. decembar, Svjetski dan borbe protiv AIDS-a, 6. decembar, Dan obilježavanja montrealškog masakra na École Polytechnique u Montrealu, Kanada, kada je napadač ubio 28 osoba, uključujući i 14 žena koje je krivio da su mu uništile život.

Od svojih početaka, Kampanja 16 Dana aktivizma je postala globalna akcija zahvaljujući hiljadama lokalnih organizacija, aktivistkinja i aktivista koji su preuzali vlasništvo nad njom, sve većim učešćem lokalnih i međunarodnih nevladinih organizacija, vlada UN agencija, studentkinja i studenata, akademske zajednice i privatnog sektora i korištenjem razvoja digitalnih komunikacija. Do danas, približno 2,800 organizacija iz 156 zemalja su učestovale u Kampanji 16 Dana aktivizma.

Danas je Kampanja obilježena značajnom raznolikošću tema, poruka, taktika, aktivnosti i partnerstava. Stalno rastuće korištenje društvenih medija je proširilo njen uticaj i prilike za mobilisanje zajednica. Više od 25 godina nakon njenog pokretanja, Kampanja 16 Dana aktivizma protiv rodno zasnovanog nasilja je postala važna međunarodna godišnja kampanja za postizanje veće vidljivosti rodno zasnovanog nasilja kao kršenja ljudskih prava a ne samo „problema koji se tiče žena.“ Vođenje kampanje na godišnjem nivou je važna prilika da se problem rodno zasnovanog nasilja stavi u fokus međunarodne javnosti kao problem kroz različite aktivnosti podizanja svijesti i konkretnu akciju.

OD SVIJESTI O RODNO ZASNOVANOM NASILJU KA NJEGOVOM ISKORIJENJIVANJU

Tokom 2016.g. u susret 25. godišnjici Kampanje 16 Dana aktivizma protiv rodno zasnovanog nasilja (16 Dana), Centar za globalno liderstvo žena je pokrenuo nezavisnu evaluaciju Kampanje. Procjena je svjedočenje o viziji onih koji su inicirali Kampanju kao okvir za podizanje svijesti o nasilju prema ženama na globalnom nivou i služi kao podsjetnik da naš rad na zaustavljanju rodno zasnovanog nasilja još uvijek traje.

Neki od nalaza su:

- Kampanja 16 Dana aktivizma je bila efikasna u dostizanju Slijedećih ciljeva prvobitno postavljenih od strane CWGL:
 - Podizanje svijesti o rodno zasnovanom nasilju kao pitanju zaštite ljudskih prava na lokalnom, državnom i međunarodnom nivou.
 - Uspostavljanje jasne veze između lokalnih i međunarodnih aktivnosti na zaustavljanu rodno zasnovanog nasilja.
 - Demonstriranje solidarnosti organizacija civilnog društva u djelovanju protiv rodno zasnovanog nasilja.
- 16 Dana aktivizma je globalna kampanja značajnom raznolikošću tema, poruka, taktika, aktivnosti i partnerstava.
- Međutim, značajan nalaz evaluacijskog izvještaja ukazuje da je **posljednjih godina Kampanja 16 Dana aktivizma nedovoljno naglašavala važnost korištenja okvira ljudskih prava**, koji čini osnov rada CGWL-a. Iako je Kampanja 16 Dana aktivizma dominantno bila usmjerena na aktivnosti podizanja svijesti, one su često bile van konteksta i primarnog fokusa na okvir zaštite ljudskih prava.

Od 2011.g., CGWL je vodio evidenciju o vrsti organizacija koje učestvuju u Kampanji 16 Dana aktivizma, koje su razvrstane u četiri kategorije:

- Mobilisanje zajednice (protesti, marševi, forumi)
- Podjela informacija (radionice, seminari, treninzi, konferencije)
- Mediji i umjetnost
- Javno zalaganje

Tokom proteklih godina, aktivnosti javnog zalaganja su činile između 13% i 16% od poznatih aktivnosti

Evaluacijski izvještaj Kampanje 16 Dana

Link na izvještaj: "[A Life of Its Own: An Assessment of the 16 Days of Activism Against Gender-Based Violence Campaign](#)"

Kampanje, dok su se aktivnosti usmjerene na mobilisanje zajednice smanjile od prvobitnih 55% na 30%. Budući da se ovi podaci odnose samo na aktivnosti koje su izvještene CGWL-u, trebali bi biti korišteni sa oprezom, u kontekstu posmatranja trendova. Po ovim podacima se sa sigurnošću može zaključiti da **je većina aktivnosti usmjerena na podizanje svijesti i stoga ima karakter podjele informacija radije nego doprinos transformacijskim promjenama.**

Osim razvoja specijalizovanih organizacija i projekata koje se bave javnim zalaganjem protiv rodno zasnovanog nasilja, postoje dodatna dva razloga zbog kojih je možda Kampanja u predhodnim godinama primarno bila usmjerena na aktivnosti podizanja svijesti:

- Rastući fokus na događaje obilježavanja, naročito prvog i posljednjeg dana Kampanje, su vjerovatno bile uslovljene povećanom medijskom pažnjom i partnerstvima sa UN agencijama sa ciljem proširivanja dosega i vidljivosti Kampanje.
- Povećana uloga učešća u Kampanji kroz korištenje društvenih medija (blogovi, online seminari, postavljanje fotografija, itd.) ima nemjerljivu vrijednost, ali isto tako i potencijal da preusmjeri fokus Kampanje sa strateških zahtjeva za specifičnim rezultatima.

Kao organizacija koja koordinira Kampanju na globalnom nivou, CGWL pridaje naročitu važnost rezultatima evaluacije u vezi okvira ljudskih prava. Prepoznajući činjenicu da je Kampanja 16 Dana aktivizma tokom predhodnih godina imala svoj život i da je prihvaćena od mnogih na lokalnom, državnom i međunarodnom nivou, takođe prepoznavamo važnost osnaživanja i refokusiranja naših napora u okviru Kampanje 16 Dana aktivizma kako bismo usmjerili pažnju na činjenicu da nasilje prema ženama jeste pitanje zaštite ljudskih prava i potrebu da se počinioci nasilje učine odgovornim za nasilje.

Imajući ovo na umu, Kampanja 16 Dana aktivizma u 2017.g. predstavlja početak tranzicije „od svijesti ka uklanjanju“ rodno zasnovanog nasilja, kao dio sljedeće faze Kampanje. Ova strategija je u skladu sa programskim ciljevima CGWL-a usmjerenim na proširivanje feminističkog liderstva za transformisanje civilnog društva, institucija i struktura. Ova strategija takođe osnažuje i ponovo naglašava da je glavni doprinos Kampanji 16 Dana aktivizma bilo njeno korištenje okvira ljudskih prava, kao što nekoliko inicijativa (van specijalizovanih međuvladinih i nevladinih organizacija) promovišu ovu agendu.

Okvir i agenda ljudskih prava

Centar za globalno liderstvo žena definiše okvir ljudskih prava na sljedeći način:

„Okvir ljudskih prava tvrdi da žene imaju pravo na zaštitu, promociju i ostvarivanje njihovih ljudskih prava kao jedna polovina čovječanstva. On osigurava važan jezik i alate da „definiše, analizira, i artikuliše iskustva žena u vezi sa kršenjem njihovih ljudskih prava i traži obeštećenje na načine koji su već prepoznati od strane međunarodne zajednice. Nasilje protiv žena ne može više biti potiskivano u takozvanu privatnu sferu i traži se odgovornost od strane državnih aktera da ispune obaveze zaštite ženskih ljudskih prava koje su preuzeli prihvatanjem brojnih sporazuma i međunarodnih dokumenata Ujedinjenih nacija[...].“

Kao strategija, okvir ljudskih prava može biti opisan kroz sedam principa:

- Zaštita i promocija ljudskog dostojanstva
- Univerzalna priroda ljudskih prava
- Ravnopravnost i nediskriminacija
- Nedjeljivost žena

- Međusobna povezanost principa ljudskih prava i njihovog kršenja
- Odgovornost vlada
- Privatna odgovornost

Okvir Kampanje 16 Dana je jedan od ključnih razloga zašto ju je većina glavnih međunarodnih organizacija koje se bave zaštitom ljudskih prava podržala, privukla je mnoge feminističke aktivistkinje i neki od donatora su je podržali kao „*zajedničku platformu organizacija koje širom svijeta rade na zaštiti ljudskih prava žena i djevojčica.*“

Relevantnost pristupa zasnovanog na okviru zaštite ljudskih prava tokom Kampanje je sadržan u pet ključnih vrsta inicijativa:

1. Treninzi o zakonima ili poznavanju prava kako bi žene koje su preživjele nasilje dobile podršku da ostvare pristup mehanizmima prijavljivanja nasilja i ostvarivanja naknade štete, kao i servisima na lokalnom nivou.
2. Aktivnosti propitivanja štetnih praksi.
3. Aktivnosti podrške braniteljicama i braniteljima ženskih ljudskih prava.
4. Zalaganje za podršku u primjeni lokalnih/državnih zakona u oblasti zaštite od rodno zasnovanog nasilja.
5. Obrazovanje u vezi sa ključnim uzrocima rodno zasnovanog nasilja.

U kontekstu javnog zalaganja, jedan od najboljih primjera vođenja kampanje za uklanjanje i sprečavanje rodno zasnovanog nasilja kroz pristup zasnovan na ljudskim pravima, koji uzima u obzir potrebe žena, je naveden u izjavi predstavljenoj na 57. sjednici UN Komisije o statusu žena od strane grupe od pet kineskih nevladinih organizacija:

„Tokom međunarodne kampanje 16 Dana aktivizma 2012.g. prikupile smo stavove oko 6000 žena različite dobi širom zemlje, intervjuisale smo žene koje su preživjele rodno zasnovano nasilje, savjetnike, socijalne radnike, aktivistkinje za ženska ljudska prava, pravnike, policajce, tužioce, sudije, donosioce odluka, parlamentarce i počinioce nasilja. Shvatile smo da još uvijek postoje široke praznine između ciljeva postavljenih u pravcu uklanjanja i sprečavanja rodno zasnovanog nasilja i napora učinjenih u pravcu postizanja ovih ciljeva. Radi toga, važno je da se država aktivno posveti slijedećim pitanjima, kroz čvrste politike i proaktivno djelovanje (djelomična lista):

- *Implementirati međunarodne konvencije i ispuniti obaveze kako bi osnažili obavezu države i odgovornost da spriječi rodno zasnovano nasilje i njegove osnovne uzroke – rodnu diskriminaciju i nejednakost – tako što će analizirati sve postojeće zakone i javne politike iz rodne perspektive.*
- *Razviti sveobuhvatne, ostvarljive i efektivne zakone i javne politike za spriječavanje nasilja i kreirati specifične, primjenjive i odgovorne propise i mjere za sprečavanje rodno zasnovanog nasilja.*
- *Formulisati državni akcioni plan za sprečavanje i suzbijanje rodno zasnovanog nasilja.*

Važno je napomenuti da je u decembru 2015.g. Kina usvojila prvi zakon protiv nasilja u porodici!

POKRENITE AKCIJU: PLANIRAJTE I PRIPREMITE SE ZA KAMPANJU 2017.g.

Ovaj dio Resursnog paketa daje prijedloge kako da započnete planiranje i pripremu za Kampanju 16 Dana aktivizma 2017.g.

Odaberite problem koji vam je važan

Počnite tako što ćete proći kroz sadržaj ovog Resursnog paketa. Razmislite koja su vam pitanja najinteresantnija i najrelevantnija. Prije nego što počnete planirati kampanju, razmotrite:

Ljudsko pravo na obrazovanje

- Kako je pravo na obrazovanje relevantno za vaš kontekst?
- Kako rodno zasnovano nasilje otežava pristup obrazovanju u lokalnom i nacionalnom kontekstu?
- Kome je pravo na sigurno i ravnopravno obrazovanje dostupno i ko je izostavljen?
- Kakav je uticaj i ko je pogođen trenutnim javnim politikama i praksama u obasti obrazovanja?
- Sa kakvim vrstama nasilja se suočavaju žene i djevojčice, osobe sa invaliditetom, migrantkinje i migranti, pripadnice i pripadnici autohtonih naroda ili one/oni koji se identifikuju ili su identifikovani kao osobe drugačijeg rodnog ili seksualnog identiteta u vašoj zajednici?
- Postoje li javne politike ili zakoni koji štite osobe od ovih oblika nasilja i diskriminacije u vezi sa pravom na obrazovanje?
- Ko krši pravo na ravnopravno, nediskriminatorno i sigurno obrazovanje? Razmislite o lokalnom, nacionalnom i globalnom nivou.

Razmotrite veze između problema na lokalnom, nacionalnom i globalnom nivou. Budući da rodno zasnovano nasilje ne poznaje granice nacija, kultura, zajednica, rasa, seksualnih orijentacija ili religija, koje su sličnosti u vezi sa ovim nasiljem na različitim nivoima?

- Šta organizacije civilnog društva, uključujući nevladine organizacije, aktivistkinje i aktiviste za ljudska prava, osobe koje se zalažu za obrazovanje, kao i roditelje, zajednice i donositeljice i donosioce odluka čine (ili ne čine) kako bi podržali univerzalno pravo na obrazovanje?
- Postoje li druge organizacije ili osobe koje rade na ovim pitanjima sa kojima možete uspostaviti partnerstva tokom Kampanje?

Organizujte događaj ili aktivnost

Kada odredite pitanje u vezi sa rodno zasnovanim nasiljem na koje se želite usmjeriti tokom Kampanje, vrijeme je da počnete planirati događaje ili aktivnosti. Razmotrite šta želite:

- Da li želite da uspostavite javnu svijest o problemu?
- Da li želite da se zalažete za određeno pitanje sa određenim osobama ili grupama?
- Da li želite da ukažete na odgovornost određene gupe ili institucije?

Uspostavite jasne ciljeve događaja i aktivnosti koje organizujete tokom Kampanje

- Ko su vam ciljne grupe? Koga želite zainteresovati i/ili uključiti u rješavanje problema?
- Na kakve promjene želite da utičete (na primjer, promjene u podršci za zakone ili javne politike, finansiranje rješavanja problema, promjene percepcija i stavova ljudi o problemu podrška osobama koje su preživjele nasilje)?
- Kakve su potrebe osoba koje su pogođene rodno zasnovanim nasiljem u obrazovanju?

Mogućnosti su brojne – samo vodite računa da djelujete strateški i budete kreativni sa svojom Kampanjom!

Ovaj Resursni paket je napravljen kako bi vam pomogao u tome.

Stoga, molimo vas da ga pročitate i koristite!

POKRENITE AKCIJU: KREIRAJTE PARTNERSTVA I SAVEZE

Rad sa drugim organizacijama koje imaju slične ciljeve povećava vašu sposobnost da doprinesete pozitivnim promjenama. U borbi za ljudska prava, naša snaga i sposobnost da doprinesemo promjenama se povećava kada radimo u koordinaciji sa drugim organizacijama u obrazovnim ustanovama i lokalnim zajednicama. Zajedno možemo postići veće ciljeve, izgraditi širu podršku i učiniti da poruka Kampanje dopre do šireg kruga građanki i građana.

Svi društveni sektori praktično mogu doprinijeti borbi protiv rodno zasnovanog nasilja: sistemi obrazovanja; zdravstveni sevisi; sudovi; policija; oružane snage; religijske ili druge tradicionalne vođe i predstavnici/ce vladinih institucija. Kako bi bila zaista efikasna, Kampanja mora doprijeti do svih sektora koji su relevantni za njene teme i ciljeve, i djelovati na raznim nivoima kako bi uključila različite pojedince i pojedinke, lokalne grupe, vladine institucije i druge donosioce odluka u djelovanje za pozitivne promjene.

Savez je oblik saradnje između različitih organizacija. Razvijanje lokalnih, regionalnih ili nacionalnih saveza kao oblik učešća u Kampanji 16 Dana aktivizma u 2017.g. može dati snažniji glas i širi domet vašim aktivnostima, učiniti vašu Kampanju prepoznatljivijom i potencijalno privući nove učesnice/učesnike i podržavateljice/podržavatelje. Organizacije i grupe koje zajedno djeluju u okviru saveza za Kampanju nastavljaju da postoje odvojeno jedne od drugih, ali dogovarajući savez one se obavezuju na zajedničko djelovanje i, kada je to moguće, usmjeravanje nekih od svojih resursa u zajednički cilj Kampanje, koji je u ovom slučaju zaustavljanje rodno zasnovanog nasilja u obrazovanju.

Brojne su dobrobiti kreiranja saveza u okviru Kampanje 16 Dana aktivizma. One uključuju:

- **Uključivanje različitih zainteresovanih strana:** putem saveza, Kampanja može pridobiti podršku različitih zainteresovanih strana i mreža. Donatori mogu biti spremniji da finansiraju saveze nego pojedinačne organizacije. Ovo može uključivati, na primjer, organizacije koje se bave ljudskim pravima, ženske organizacije koje se u pravilu ne bave kampanjama, škole i fakultete, profesionalna udruženja, nevladine organizacije i druge, i tako uključiti veliki dio društva.
- **Dobijanje više resursa:** članovi saveza mogu kombinovati snage i resurse i podijeliti poslove. U idealnom slučaju, snage trebaju biti komplementarne – na primjer, savez može uključivati ženske organizacije koje imaju ekspertizu po pitanju koje je u fokusu kampanje, grupe koje su specijalizovane za izradu komunikacijskih materijala za kampanju i rad sa medijima, i druge koji imaju iskustva u organizovanju događaja, aktivnosti u zajednici koje uključuju široki krug osoba, ili namicanju sredstava.
- **Izbjegavanje dupliranja:** umjesto dupliranja postojećih napora, savezi doprinose većm i boljim rezultatima nego što to mogu više pojedinačnih aktivnosti koje su provedene same za sebe.
- **Prevazilaženje marginalizovanja:** uključivanje grupa koje se bave pitanjima koja su u fokusu Kampanje iz perspektive koja povezuje više problema/identiteta/pitanja (na primjer, prava pripadnica autohtonih naroda, prava žena sa invaliditetom) mogu dugoročno doprinijeti da kampanja poštuje, odražava i promovira njihova prava.

SAVJETI ZA PARTNERSTVA I SAVEZE

Početak

Identifikujte pitanje u okviru Kampanje 16 Dana aktivizma u 2017.g. koje se vezuje za zaustavljanje rodno zasnovanog nasilja u obrazovanju na kojem želite raditi. Nekoliko pitanja o kojim možda želite razmisliti i na koje želite odgovoriti:

- Kakve su politike i ciljevi vaše organizacije u vezi sa ovim pitanjem?
- Kakvi su ciljevi vaše organizacije u vezi sa ovim pitanjem?
- Šta se nadate da ćete postići u radu na ovom pitanju?

Identifikujte organizacije ili grupe koje mogu biti zainteresovane za isto pitanje/problem. Osim drugih organizacija koje se bave ljudskim pravima, potencijalni saveznici se mogu pronaći među grupama čiji je rad usmjeren na posebne ciljeve, obrazovne organizacije i grupe u lokalnim zajednicama, religijske institucije, omladinske organizacije, vjerske zajednice, grupe koje osiguravaju servise podrške osobama koje su preživjele rodno zasnovano nasilje i grupe osoba sa specifičnim identitetima ili iskustvima – mogućnosti su bezgranične!

Povežite se sa saveznicima

- Napravite strategiju za pozivanje drugih da vam se pridruže na samom početku vašeg planiranja. Uključite ih što je ranije moguće kako bi dali aktivan i realan doprinos u razvijanju ideja i planiranju.
- Uspostavite kontakt! Odredite člana vašeg tima ili zamolite volontera da se sastane sa predstavnikom druge grupe. Budite jasni i direktni o vašim interesima i očekivanjima i jednako slušajte njihove interese i očekivanja.
- Identifikujte i razjasnite zajednička stajališta o pitanju. Gdje se poklapaju? Da li će ova saradnja biti dugoročna ili kratkoročna?

Napravite akcioni plan

- Budite konkretni. Kada definišete cilj i planirate strategiju ili događaj, budite što je više moguće specifični. Konkretna očekivanja je lakše ispuniti nego apstraktne ideje ili nejasne planove.
- Raspodijelite odgovornosti. Pomozite učesnicima da ispune svoje potencijale tako što ćete osigurati da svako ima specifičan zadatak. Nekon svakog sastanka, postarajte se da su zadaci raspodijeljeni prema sposobnostima i interesima svake osobe.
- Održavajte komunikaciju. Ključ saradnje i uspješnog saveza je blagovremeno informisanje i uključivanje u donošenje odluka svih koji doprinose kampanji.

**POKRENITE
AKCIJU: JAVNO
ZALAGANJE**

Zalaganje za podršku primjeni lokalnih/nacionalnih zakona o rodno zasnovanom nasilju, uključujući i one koji su usmjereni na sprečavanje i suzbijanje rodno zasnovanog nasilja u obrazovanju, je važan dio okvira ljudskih prava. U radu usmjerenom ka uklanjanju rodno zasnovanog nasilja u obrazovanju, važno je pozvati vlade da ispune svoje zakonske obaveze u kontekstu promoviranja, zaštite i poštovanja ljudskih prava, uključujući i pravo na obrazovanje slobodno od rodno zasnovanog nasilja.

Ovo su neki prijedlozi za zagovarački rad koji možete provesti tokom Kampanje 16 Dana aktivizma u 2017.g. Svi su usmjereni na različite metode ostvarivanja pritiska na državne institucije u vašoj zemlji u pravcu ispunjavanja njihovih obaveza u oblasti ljudskih prava donošenjem ili osnaživanjem javnih politika ili zakona, primjenjivanjem mjera zaštite ili uzdržavanjem od svih oblika rodno zasnovanog nasilja i povezanih oblika diskriminacije.

ZAGOVARANJE NA NACIONALNOM I LOKALNOM NIVOU

1. Kreirajte vašu verziju online peticije. Prikupite potpise na peticiju i odaberite specifičan datum tokom Kampanje 16 Dana aktivizma da predate potpisanu peticiju predstanicima relevantnih vladinih institucija u vašoj zemlji pozivajući ih da poštuju i obezbjede finansiranje za svoju obavezu na ispunjavanje 2030 Održivog cilja 4a.
2. Saznajte šta vaša vlada čini u pravcu ispunjavanja svojih obaveza za osiguravanje univerzalnog prava na obrazovanje. Sastanite se sa relevantnim zvaničnicima kako biste pozvali na odgovornost vašu vladu da zaustavi rodno zasnovano nasilje i diskriminaciju protiv djevojčica i drugih marginalizovanih grupa na mjestima obrazovanja i učenja.
3. Saznajte šta vaša vlada čini u pravcu postizanja Održivog cilja 4a. Sastanite se sa relevantnim zvaničnicima kako biste ih informisali o rodno zasnovanom nasilju u obrazovanju i pozvali na odgovornost za preuzimanje koraka za ispunjavanje obaveza postizanja 2030 Održivog cilja 4a.
4. Saznajte informacije o Nacionalnom planu u sektoru obrazovanja koji je usvojila vlada u vašoj zemlji. Sastanite se sa relevantnim zvaničnicima i zagovarajte da ovaj Plan uključuje planove i resurse u pravcu osiguravanja da obrazovanje u svim okruženjima i na svim nivoima obezbjeđuje okruženje sigurno i slobodno od rodno zasnovanog nasilja za sve.
5. Saznajte informacije o školskim pravilnicima ponašanja u vašoj zemlji. Sastanite se sa relevantnim zvaničnicima i zagovarajte razvijanje i primjenjivanje školskih pravilnika ponašanja koji uključuju mjere i resurse za djelovanje na sprečavanju svih oblika rodno zasnovanog nasilja u obrazovanju.
6. Pozovite vladine zvaničnike i donosioce odluka u oblasti obrazovanja da obezbjede sredstva i provedu procjene rodno zasnovanog nasilja u obrazovnim ustanovama i da podjele rezultate ovih procjena sa svim zainteresovanim stranama u oblasti obrazovanja, uključujući i organizacije civilnog društva.
7. Organizujte mirne proteste ili šetnju sa mladim ljudima, roditeljima, udruženjima roditelja i nastavnika ili drugim članovima zajednice i liderima, i lokalnim donositeljicama i donositeljima odluka koji su vaši saveznici u obezbjeđivanju sigurnog i jednako dostupnog obrazovanja u vašoj

zajednici kako bi zahtijevali bolje zakone, javne politike i prakse u pravcu sprečavanja i uklanjanja rodno zasnovanog nasilja u obrazovanju.

Za više informacije o Održivom cilju 4 i 4a, posjetite:

- Održivi ciljevi razvoja Ujedinjenih nacija
<http://www.un.org/sustainabledevelopment/education/>
- Cilj 4: Kvalitetno obrazovanje. UNDP www.undp.org/content/.../sustainable-development-goals/goal-4-quality-education.ht...
- SDG Cilj 4. Globalni monitoring izvještaj o obrazovanju. UNESCO en.unesco.org/gem-report/sdg-goal-4
- Razumijevanje Cilja održivog razvoja 4: Obrazovanje 2030. UNESCO unesdoc.unesco.org/images/0024/002463/246300E.pdf
- Vodeće obrazovanje 2030 i Cilj održivog razvoja 4 i njegove mete. UNESCO en.unesco.org/education2030-sdg4 and en.unesco.org/education2030-sdg4/targets.
- Cilj 4: Kvalitetno obrazovanje. Fond za ciljeve održivog razvoja www.sdgfund.org/goal-4-quality-education

Za više informacije o planovima u sektoru obrazovanja:

- Ukoliko ministarstvo obrazovanja u vašoj zemlji ima svoju web stranicu, tu možete pronaći Strateški plan u sektoru obrazovanja.
- Takođe potražite Globalno partnerstvo za obrazovanje, UNGEI i UNICEF. Vodič za razvijanje rodno odgovornih planova u sektoru obrazovanja http://www.ungei.org/GPE_Guidance_for_Gender-Responsive_ESPs_Final.pdf.

Za više informacija o školskim pravilnicima:

- Ukoliko ministarstvo obrazovanja u vašoj zemlji ima svoju web stranicu, tu možete pronaći informacije o školskim pravilnicima.

Takođe posjetite:

- Pravilnici za nastavnike: Učenje iz iskustava. UNESCO http://teachercodes.iiep.unesco.org/teachercodes/resources/Literature_review.pdf
- Obrasci razvoja i korištenja pravilnika za nastavnike u 24 zemlje. UNESCO <http://unesdoc.unesco.org/images/0019/001923/192392e.pdf>

Tu se nalazi i Globalni vodič za rad na uklanjanju rodno zasnovanog nasilja u školama. Kao rezultat kombinovane ekspertize i rukovodstva UNESCO, UN Women i drugih partnera, ovaj Vodič omogućava bolje šanse za podršku državama širom svijeta da zaustave ovaj globalni problem. Globalni vodič osigurava ključne informacije vladama, donosiocima javnih politika, praktičarima i civilnom društvu u provođenju konkretnih aktivnosti protiv rodno zasnovanog nasilja u obrazovanju. On donosi pristupe, metodologije, alate i resurse koji su proizveli pozitivne rezultate u sprečavanju i odgovoru na rodno zasnovano nasilje u obrazovanju. Uvjerene smo da će ovo doprinijeti daljoj promociji prikupljanja znanja, dokaza i standarda u kontekstu odgovora na ovaj prožimajući problem. Sa Globalnim vodičem u rukama, ovo predstavlja ključni trenutak za sve nas da osiguramo da rodno zasnovano nasilje u obrazovanju ne ostane prepreka postizanja Ciljeva održivog razvoja.

SAVJETI ZA JAVNO ZALAGANJE

Zalagački napori u okviru 16 Dana aktivizma predstavljaju važan faktor koji doprinosi kreiranju i promjenama javnih politika. Ukoliko je u vašoj zemlji sigurno i moguće ostvariti interakciju sa vladinim zvaničnicima bez riskiranja sigurnosti, to je veoma efikasan način da prenesete poruku. Pisma, telefonski pozivi, e-mail poruke, pa čak i SMS poruke su takođe dobri načini za komunikaciju sa vladinim zvaničnicima.

Ovdje je nekoliko savjeta za sastanke sa vladinim zvaničnicima. Možete ih takođe koristiti kako bi vodili i druge sastanke tokom Kampanje 16 Dana aktivizma sa liderima na lokalnom nivou i u zajednicama, uključujući rukovodioce škola, religijske zvaničnike, i sl.

Savjeti za efikasne sastanke sa vladinim zvaničnicima

- ✓ Zakažite sastanak. Ovo je obavezno i nužno.
- ✓ Kada zovete da zakažete sastanak, tražite da razgovarate sa osobom koja zakazuje sastanke i upoznajte ih da biste željeli 15 do 30 minuta kako biste razgovarali o vašem pitanju. Upoznajte osobu koja zakazuje sastanke o čemu želite da razgovarate, tako da upozna kompetentnog službenika o razlozima vaše posjete.
- ✓ Prihvatite sastanak sa odgovarajućom osobom iz tima ukoliko je zvaničnik nedostupan.
- ✓ Ukoliko nemate sastanak, vjerovatno nećete biti u mogućnosti da razgovarate sa bilo kojom osobom ili ćete dobiti samo nekoliko minuta.
- ✓ Iskoristite dobro svoje vrijeme sa zvaničnikom. Vježbajte unaprijed šta želite da kažete i ostavite vremena za pitanja.
- ✓ Ukoliko ne znate odgovor na neko od postavljenih pitanja, recite to i potrudite se da osobu kontaktirate naknadno i pružite tražene informacije.
- ✓ Ukoliko je to moguće, ostavite sažetak na jednoj stranici koji sadrži najvažnije informacije o problemu i vaše kontakt informacije. Iskoristite informacije iz Resursnog paketa za tu svrhu ili kreirajte info-stranicu koja sadrži informacije prilagođene vašem lokalnom kontekstu.
- ✓ Ponesite foto aparat da se uslikate sa zvaničnikom.
- ✓ Nakon sastanka pošaljite poruku ili pismo da se zahvalite, u kojem ćete zvaničnika ili osobu iz njegovog tima podsjetiti o čemu ste razgovarali i aktivnostima koje ste tražili da preduzme. Uključite odgovore na pitanja na koja niste mogli odgovoriti tokom sastanka. Pošaljite im fotografiju koju ste napravili tokom sastanka.

Savjeti za sastavljanje pisma ili e-mail poruke

- ✓ Uključite vašu adresu i broj telefona.
- ✓ Ukoliko želite komentarisati na više od jednog pitanja, pošaljite poruku za svako od njih zasebno.

- ✓ Pozovite zvničnika da vas kontaktira kako biste razgovarali o vašem stavu o problemu.
- ✓ Upitajte zvaničnika ili zvaničnicu o njegovom/njenom stavu o problemu i tražite da vam odgovori.

Savjeti za telefonske kontakte

- ✓ Prije nego što pozovete zvaničnika ili zvaničnicu, napravite zabilješke sa argumentima koje želite da istaknete. Tako nećete zaboraviti da pomenete važne stvari.
- ✓ Vladini zvaničnici i drugi lideri su često veoma zauzeti da bi mogli odgovarati na telefonske pozive i oslanjaju se na svoje osoblje ukoliko ga imaju, kako bi ih informisali. Tražite odgovorne osobe u okviru osoblja koje pokrivaju teme za koje ste zainteresovani (na primjer, obrazovanje, ženska prava, ravnopravnost polova itd.)
- ✓ Tražite uzvratni poziv, ali budite svjesni da ga možda nećete dobiti. Prosto nema dovoljno vremena u toku dana za uzvratanje svih poziva, naročito ukoliko se radi o kampanji telefonskim pozivima.

PODIGNITE SVIJEST I OBRAZUJTE: LOKALNA SVIJEST, MOBILIZACIJA I TRENING

Podizanje svijesti i mobilisanje zajednice, uključujući putem medija i društvenih medija, je druga važna komponenta efikasne strategije prevencije.

1. Napravite izvršni sažetak informacija o rodno zasnovanom nasilju u obrazovanju koje su date u okviru ovog Resursnog paketa i naglasite činjenicu da je to javni problem koji pogađa sve segmente društva. Distribuirajte ga vladinim institucijama i zvaničnicima na svim niovima, zajedno sa drugim informacijama i materijalima koje pripremate u okviru Kampanje 16 Dana aktivizma protiv rodno zasnovanog nasilja u obrazovanju i njegovim posljedicama, kako biste dobili njihovo razumijevanje o podršku za zaustavljanje rodno zasnovanog nasilja u obrazovanju.
2. Organizujte događaje usmjerene na podizanje svijesti na lokalnom nivou, u cilju dobijanja paže vlada, organizacija, civilnog društva, medija i privatnog sektora na hitnu potrebu zaustavljanja rodno zasnovanog nasilja u obrazovanju.
3. Organizujte sastanke ili radionice sa lokalnim zvaničnicima u oblasti obrazovanja, predstavnicima udruženja roditelja i nastavnika i članovima zajednice o temama vezanim za rodno zasnovano nasilje u obrazovanju, i podstaknite učesnike da podijele svoje stavove o uzrocima rodno zasnovanog nasilja u obrazovanju, kao i izazovima i prilikama sa kojima se susrećete u radu na sprečavanju i suzbijanju rodno zasnovanog nasilja u obrazovanju. Razmotrite diskusiju o tome šta bi obuhvatao pojam *uklanjanje* rodno zasnovanog nasilja u obrazovanju.
4. U konsultacijama sa školskim administratorima, organizujte Dan akcije i svijesti za zaustavljanje rodno zasnovanog nasilja u obrazovanju u lokalnim školama i drugim obrazovnim ustanovama.
5. Sarađujte sa relevantnim lokalnim zvaničnicima u oblasti obrazovanja, školskim administratorima i organizacijama koje se bave obrazovanjem kako bi organizovali treninge za školske administratore, lokalne zvaničnike u oblasti obrazovanja, predstavnike udruženja roditelja i nastavnika o rodno zasnovanom nasilju u obrazovanju, pravilnicima ponašanja i važnosti postojanja pravilnika postupanja u slučajevima rodno zasnovanog nasilja u školama.
6. Organizujte treninge o obrazovanju za ljudska prava u vašoj zajednici.
7. Uključite djevojčice, dječake, nastavnike i njihove porodice koji su spremni da čuju i doprinesu podizanju svijesti o važnosti prava na obrazovanje i prava na život slobodan od nasilja. Nastavite da izgrađujete njihove vještine i uspostavite klubove djevojčica i grupe za rodnu ravnopravnost u vašoj zajednici i školama. Organizujte protestna okupljanja kao podršku djevojčicama koje su spremne da riskiraju kako bi koristile i uživale njihovo ljudsko pravo na obrazovanje.

PODIGNITE SVIJEST:

RADITE SA MEDIJIMA

Novine, radio televizija i internet mediji nastavljaju da igraju ključnu ulogu u kreiranju javnog mnjenja i prenošenju informacijama o važnim problemima široj publici. Važno je da aktivistkinje i aktivisti u okviru Kampanje 16 Dana aktivizma uključe medije – kao ciljnu grupu, ali i u okviru aktivnosti podizanja svijesti i prenošenja poruka Kampanje i informacija o ljudskim pravima, rodno zasnovanom nasilju uopšte i rodno zasnovanom nasilju u oblasti obrazovanja.

Medijske aktivnosti koje provodite tokom Kampanje 16 Dana aktivizma mogu biti veoma važne; doprinose osnaživanju podrške za Kampanju i pomažu da se činjenice o rodno zasnovanom nasilju u obrazovanju kao pitanju zaštite ljudskih prava približe ljudima koji možda ne znaju dovoljno o ovoj temi. Mediji takođe mogu pomoći informisanju i formiranju javnog mnjenja o rodno zasnovanom nasilju u obrazovanju i hitnoj potrebi da se ono zaustavi. Tačno i podržavajuće izvještavanje o Kampanji 16 Dana aktivizma u vašoj zemlji putem novina, radija, televizije ili internet portala će pomoći povećanju vidljivosti napora Kampanje 16 Dana aktivizma, proširiti vašu publiku i dodati kredibilitet vašim porukama.

Donosimo vam nekoliko ideja kako možete uključiti medijsku komponentu u vašu Kampanju u 2017.g.

SARAĐUJTE SA MEDIJIMA KAKO BISTE RAZVILI MEDIJSKU STRATEGIJU VAŠE KAMPANJE

- Sarađujte sa medijima – uključujući mreže medija koje vode žene, mladi i grupe u lokalnim zajednicama – kako biste razvili svoju medijsku strategiju Kampanje. To je dobar početak za uspostavljanje saradnje sa predstavnicima medija.

BESPLATNI I JEFTINI NAČINI PRIVLAČENJA MEDIJSKE PAŽNJE

- **Koristite događaje u okviru Kampanje 16 Dana aktivizma kao prilike za medije** – Kontaktirajte medije u vezi sastanaka sa vladinim zvaničnicima i drugim liderima, akcijama, događajima u zajednici, gostujućim predavačima, umjetničkim radionicama i događajima i mnogim drugim aktivnostima koje organizujete tokom Kampanje. Ovo uključuje organizovanje press konferencije ili prije ili poslije sastanaka ili drugih događaja.
- Kontaktirajte medijske kuće i pitajte ih da li su zainteresovane da organizuju posebne serijale o Kampanji 16 Dana aktivizma. Možete takođe provjeriti da li su voljne da obezbjede posebne emisije tokom nekih od značajnih datuma u okviru Kampanje, kao što je Međunarodni dan borbe protiv nasilja prema ženama ili Međunarodni dan braniteljica ljudskih prava.
- **Pišite pisma urednicima** – ukoliko novine u vašoj zemlji prihvataju pisma uredniku, stranice sa pismima urednicima u novinama su popularne kod čitalaca i mogu se koristiti veoma efikasno kako bi se promovisala Kampanja 16 Dana aktivizma.
- **Govorite u kontakt radio emisiji** – kontakt radio emisije su među najjednostavnijim i najpristupačnijim načinima da se problem učini vidljivim široj populaciji. Odgovaraćete na pitanja ili komentarisati izjave voditelja, i uvijek vodite računa da vaša ciljana publika jesu slušateljke i slušatelji radio emisije.
- **Dajte intervju** – Intervjui su odličan način da se poruka prenese u aktivističkoj formi pitanja i

odgovora. Intervjue mogu dati imenovane portparolke Kampanje, isto kao i liderice Kampanje ili prepoznatljive ličnosti koje podržavaju Kampanju, učesnice/ci Kampanje ili osobe koje su pogođene problemom koji je u fokusu Kampanje. Identifikujte radio ili TV stanicu koji emituju intervjuje o socijalnim temama i predložite im da im budete gošće u programima, na primjer, za intervjuje, kontakt emisije, i dajte intervjuje novinarima kao dio vaše medijske strategije Kampanje. Novinari koji rade u štampanim medijima takođe vole intervjuje jer im daju direktno iskustvo osoba koje mogu iskoristiti u svojim člancima.

- **Pišite komentare** – Mnoge novine prihvataju komentare od čitalaca ili eksperata na određenu temu. Kako bi vaš komentar bio objavljen, pronađite imena urednika svakog medija u vašem okruženju. Kada nekog od njih dobijete telefonom, ukratko im objasnite ko ste, koju organizaciju predstavljate, objasnite problem rodno zasnovanog nasilja u obrazovanju i zašto je predloženi komentar blagovremen i važan da se objavi. Recite im da imate znanje – vi, osobe iz vaše organizacije ili prepoznatljiva osoba —koja će podržati vaš problem pred čitaocima i čitateljicama. Pripremite se da će vas možda odbiti ili će vam reći da odmah pošaljete komentar kako bi ga razmotrili za objavljivanje. Kada jedan medij pristane da ga razmotri, ne šaljite vaš komentar drugim medijima dok se medij kojeg ste prvobitno kontaktirali ne izjasni da li će ga objaviti ili ne.

SAVJETI ZA RAD SA MEDIJIMA

Pisma urednicima i komentari

- Vodite računa da su vaša pisma urednicima ili komentari kratki - 250 riječi za pismo i 500 riječi za komentar. Obavezno dodajte svoje kontakt informacije.

Efikasno korištenje kontakt radio programa

- Pripremite se šta ćete reći prije poziva. Zapišite dvije ili tri ključne tačke kako biste fokusirali misli.
- Predpostavite da slušatelji i slušateljice ne znaju mnogo o problemu i formulišite svoje komentare kako bi vas razumjeli.
- Nazovite ranije u program iako će vas vjerovatno neko vrijeme staviti na čekanje.
- Ukoliko direktno učestvujete u kontakt emisiji, uključite članove i članice Kampanje da podrže vaše stavove.

Organizovanje medijske podrške za događaje u okviru Kampanje 16 Dana aktivizma

- Obavjestite medije barem 48 sati prije vašeg događaja, ukoliko je to moguće.
- Napišite saopštenje za medije i dostavite ga lično, faksom, e-mailom ili poštom lokalnim, regionalnim ili nacionalnim medijima kojim možete.
- Pozovite poznate ličnosti i važne lidere i zvaničnike, kao što su lokalni političari, vjerski lideri i lideri u zajednici, članovi udruženja roditelja i nastavnika, sportisti, muzičari, glumci i drugi, kako biste provukli medijsku pažnju za vaš događaj.
- Uslikajte fotografije na vašim događajima i podijelite ih sa medijima u roku od 48 sati.

Intervjui

- Važno je za svaku osobu koja daje intervju da bude dobro pripremljena unaprijed, naročito zbog toga što neka pitanja mogu biti teška i komplikovana. Ostanite fokusirani na prenošenje poruke kako biste bili sigurni da će biti vidljiva široj javnosti. Pripremite ključne podatke kako biste potkrijepili vaše izjave ili argumente tokom procesa intervjuja.

OBRAZOVANJE MEDIJA

Mediji očigledno reflektuju opšta vjerovanja i stavove o rodu, kao što je to i sa ostatkom bilo kojeg društva. Obim i uzroci rodno zasnovanog nasilja u obrazovanju se još uvijek pretežno pogrešno tumače i prepoznaju, takođe i od strane novinara i drugih predstavnika medija. Potrebno je da ponudite konkretne i jasne smjernice o tome kako reporteri mogu unaprijediti praćenje teme rodno zasnovanog nasilja u obrazovanju i druga vezana pitanja, radije nego da ih kritikujete za rodno neosjetljivo izvještavanje.

Ovo možete velikim dijelom postići vodeći računa da saopštenja za medije, komentari u kontakt radio emisijama, naknadna komunikacija sa medijima i komentari dati na javnim događajima tokom Kampanje budu usmjereni, karakterisani i da uokviruju rodno zasnovano nasilje u obrazovanju na način da vi kao informisani učesnici i učesnice Kampanje dajete jasne informacije i činjenice.

Razmotrite i organizovanje posebne obuke o rodno zasnovanom nasilju u obrazovanju za predstavnike medija kao dio aktivnosti Kampanje 16 Dana aktivizma u 2017.g.

ETIČKA RAZMATRANJA U RADU SA MEDIJIMA

Važno je da ne otkrivete bilo kakvu informaciju koja nije namjenjena za objavljivanje. U vezi sa osobama koje su preživjele rodno zasnovano nasilje u obrazovanju, važno je da sačuvate njihovu anonimnost i izbjegavate da dajete njihova imena ili bilo kakve informacije u vezi njihovog identiteta ili karakteristika medijima. Ove mjere predostrožnosti su važne radi očuvanja povjerljivosti i bezbjednosti osoba koje su preživjele rodno zasnovano nasilje.

Poseban oprez je neophodan u pripremanju osoba koje su lično pogođene rodno zasnovanim nasiljem u obrazovanju, naročito osoba koje su ga preživjele. One moraju dati punu saglasnost i biti svjesne svih mogućih posljedica publiciteta koji će uslijediti nakon datog intervjua.

PRIJEDLOG SAOPŠTENJA ZA MEDIJE

Note: Saopštenja za medije se pišu o specifičnom programu, događaju ili problemu.

Odgovaraju na pitanja: ko, šta, gdje, kada, zašto i kako? Napisana su na jednoj stranici, jasnim i sažetim rečenicama. Tokom Kampanje 16 Dana aktivizma ćete htjeti pripremiti jedno ili više saopštenja za medije, u kojima ćete navesti događaje i aktivnosti koje planirate tokom Kampanje i pozvaćete medije da ih prate, objavljuju informacije o vašem radu i pomognu u podizanju svijesti o tome zašto je zaustavljanje rodno zasnovanog nasilja u obrazovanju važno.

Logo vaše
organizacije

Kontakt informacije
vaše organizacije

Logo Kampanje 16 Dana aktivizma,
dostupan na 50 jezika:
<http://16dayscswgl.rutgers.edu/> na
ovom linku

**ZA OBJAVLIVANJE
ODMAH**

Kontakt: Ime

Pozicija Tel.: XXX-XXXX

Email: vašeime@vašaorganizacija.org

Web stranica: www.vašaorganizacija.org

<NASLOV>

<Lokacija> <Datum> -Ko? Šta? Kada? Gdje? Zašto?>

Navedite koji će se događaj desiti, navedite organizaciju koja će realizovati taj događaj, kao i zašto je bitan. Ovde uključite informacije koje 'drže pažnju', poput statističkih podataka, kao i podatke o tome zašto je ova inicijativa relevantna i važna. Neka informacije budu kratke, ali interesantne.

<Vaša organizacija>

Pružite osnovne informacije o povezanosti vaše organizacije i ove inicijative, pominjući važne datume, ljude, teme, itd. Ukratko opišite vašu organizaciju i druge grupe koje podržavaju realizaciju ove inicijative. Navedite reči nekog od članova/ica vaše organizacije, vaše zajednice, ili nekoga ko je imao dobrobiti od Kampanje. Možete uključiti informacije iz najavljene Teme za 2017, dostupne na: <http://16dayscswgl.rutgers.edu/2015-campaign/2017-theme>.

-

<Svrha>

Objasnite svrhu ovog događaja ili programa. Spomenite neke od planiranih i predstojećih aktivnosti. Spomenite postojeća partnerstva sa drugim organizacijama. Diskutujte o novim postignućima vezanim za ovaj događaj ili program. Ukoliko je to moguće, povežite ovaj događaj sa drugim aktuelnim i relevantnim pitanjima. Možete dodati rečenicu: "Više informacija o Kampanji 16 Dana aktivizma dostupno na web stranici Kampanje 16 Dana aktivizma na: <http://16dayscwg1.rutgers.edu>."

<Zaključak>

Dodajte kontakt informacije i linkove na web stranice. Na primjer, možete napisati: "Za više informacija, kontaktirajte ili posjetite ..."

PODIGNITE SVIJEST: KORISTITE MOĆ DRUŠTVENIH MEDIJA

Društveni mediji su postali jedna od najmoćnijih komunikacijskih tehnika dostupnih u svrhu podizanja svijesti i kreiranja promjena. Oni sve više postaju alat za mnoge aktiviste širom svijeta u promociji ljudskih prava kroz pozive na akciju i podjelu informacija, izvještavanje o kršenjima ljudskih prava i angažovanju aktivista i aktivistkinja u udaljenim mjestima u radu na problemima kršenja ljudskih prava koja pogađaju cijele regije, zemlje ili lokalne zajednice. Vođenje kampanje u vezi sa pitanjima kao što su rodno zasnovano nasilje, napadi na obrazovanje djevojčica, uništavanje okoliša ili zemlje koja pripada autohtonim narodima od strane multinacionalnih korporacija su samo neke od tema zbog kojih aktivisti i aktivistkinje koriste demokratski prostor interneta da unaprijede ljudska prava.

Iako Internet naravno ne može zamijeniti kampanju na terenu i zbog činjenice da postoji veliki raskorak u pristupu Internetu širom svijeta – društveni mediji su moćan i najdostupniji alat koji se koristi za informisanje, uključivanje, i pridobijanje najšire podrške za osnovna ljudska prava, uključujući i zaustavljanje rodno zasnovanog nasilja u obrazovanju.

Dobro iskoristite društvene medije tokom Kampanje 16 Dana aktivizma

Mnogi su načini na koje možete koristiti Internet i društvene medije tokom Kampanje 16 Dana aktivizma u 2017.g. Naš cilj je da kreiramo vidljiv online razgovor i prisustvo koje će doprinijeti svijesti i pokretu Kampanje 16 Dana aktivizma i koji će se boriti protiv rodno zasnovanog nasilja u obrazovanju.

Jedan od načina je da ostanete povezani tokom Kampanje 16 Dana aktivizma u 2017.g. Logujte se često tokom dana Kampanje i dijelite informacije o vašim događajima i aktivnostima putem slijedećih linkova Centra za globalno liderstvo žena i Kampanje 16 Dana aktivizma protiv rodno zasnovanog nasilja:

- **Web stranica Kampanje 16 Dana aktivizma:** <http://16dayscwg.rutgers.edu>
- **Međunarodni kalendar Kampanje:** <http://16dayscwg.rutgers.edu/campaign-calendar>
- **Flickr:** <http://www.flickr.com/photos/16dayscampaign>
- **Facebook:** <http://www.facebook.com/16DaysCampaign>
- **Twitter:** @16DaysCampaign
- **Email:** 16days@cwgl.rutgers.edu

Prijedlozi za najefikasnije korištenje Interneta i društvenih medija tokom Kampanje 16 Dana aktivizma protiv rodno zasnovanog nasilja u 2017.g.

Ovo su neki od prijedloga kako da najefikasnije iskoristite Internet i prisustvo na društvenim medijima tokom Kampanje 16 Dana aktivizma. **Organizujte Twitter Teach-In**

Šta je "Teach-In"?

Teach-ins su serije od nekoliko kontinuiranih tvitova sa istog izvora koji se okreću oko tema vezanih za socijalnu pravdu, kao što je rodno zasnovano nasilje u obrazovanju. Povezani sa jedinstvenim haštagom, teach-ins su u osnovi lekcije koje staju u tvit, usmjerene da obrazuju široku, opštu publiku.

Pozivamo aktiviste i aktivistkinje Kampanje 16 Dana aktivizma u 2017.g. da izaberu datum tokom Kampanje (25.novembar – 10.decembar) da organizuju Twitter Teach-in o temi ili problemu vezanom za rodno zasnovano nasilje u obrazovanju u skladu sa vašim lokalnim kontekstom. Tvitajte korištenjem heštagova **#16days #GBVteachin!**

Online zajednica će takođe imati mogućnosti da doprinese tvitanjem vlastitih teach-ins, pitanja i kratkih odgovora korištenjem heštagova **#16days and #GBVteachin**. Kampanja 16 Dana aktivizma će naglasiti aktivnosti svih učesnika i učesnica kroz retvitovanje njihovih teach-ins. Pogledajte primjere prošlogodišnjih Twitter Teach-In na <https://storify.com/16DaysCampaign/16days-campaigngbvteachin-week-1>.

Zainteresovani za učešće mogu poslati e-mail Kampanji 16 Dana aktivizma na 16days@cwgl.rutgers.edu za više informacija i koordinaciju.

Primjeri tvitova

- Obrazovanje je javno dobro, osnovno ljudsko pravo sadržano u međunarodnim i regionalnim konvencijama i sporazumima o ljudskim pravima #16days #GBVteachin
- Obrazovanje djevojčica i mladih žena može biti prekinuto zbog ranih ili prisilnih brakova #16days #GBVteachin
- Nulta tolerancija za rodno zasnovano nasilje u obrazovanju! #16days #GBVteachin
- Svi imamo ulogu u zaustavljanju rodno zasnovanog nasilja u obrazovanju! #16days #GBVteachin
- Bez obrazovanja nema napretka! Pomozite u zaustavljanju rodno zasnovanog nasilja u obrazovanju #16days #GBVteachin
- Djelujte u pravcu zaustavljanja rodno zasnovanog nasilja u obrazovanju! #16days #GBVteachin
- Učini da bude stvarnost – zaustavi rodno zasnovano nasilje u obrazovanju! #16days #GBVteachin
- Rodno zasnovano nasilje u obrazovanju je pitanje zaštite ljudskih prava! #16days #GBVteachin
- Moj život, moje tijelo, moje obrazovanje! #16days #GBVteachin
- Zajedno možemo zaustaviti rodno zasnovano nasilje u obrazovanju! #16days #GBVteachin
- Bezbjedno obrazovanje je osnovno ljudsko pravo! #16days #GBVteachin

Zamjena profilne slike na Fejsbuku

Kako bi započele kampanju, **25. novembra** Centar za globalno liderstvo žena (CWGL) poziva sve korisnice/korisnike Fejsbuka da promjene svoje profilne fotografije u logo Kampanje 16 Dana aktivizma, tokom trajanja Kampanje. Pomozite **širenje riječi i podizanje svijesti o rodno zasnovanom nasilju, pravu na bezbjedno, dostupno obrazovanje** promjenom profilne fotografije, i pozovite vaše Fejsbuk prijateljice/prijatelje da učine isto. *Logo Kampanje 16 Dana aktivizma možete preuzeti [ovdje](http://16dayscwgl.rutgers.edu/about/16-days-logos)* [http://16dayscwgl.rutgers.edu/about/16-days-logos] na vašem jeziku i koristite kao vašu profilnu fotografiju na Fejsbuku.

Blog parada

Šta je blog parada?

Blog parade su serije blog postova koje se vezuju da jednu temu ili problem. Cilj blog parade je obrazovanje opšte publike kroz podizanje svijesti i uključivanje globalne zajednice u odabrane teme.

Podjelite svoje Blogove!

Centar za globalno liderstvo žena će objaviti serijal od 16 Blogova za 16 Dana aktivizma u okviru kojih će naglasiti rad aktivistkinja i aktivista tokom kampanje širom svijeta. Pozivamo aktivistkinje, aktiviste, nevladine organizacije i širu online zajednicu da pišu o problemima vezanim za neravnompravan pristup bezbjednom obrazovanju i rodno zasnovanom nasilju. Pišite o vašim iskustvima sa ovim temama i o tome šta vaša organizacija radi na uklanjanju rodno zasnovano nasilja u obrazovanju.

Kada objavite vaš blog, molimo vas da nam pošaljete e-mail na (16days@cwgl.rutgers.edu) i mi ćemo podijeliti i naglasiti vaše postove tokom Kampanje.

Flickr Storm

29.novembra, na Međunarodni dan braniteljica ženskih ljudskih prava, Centar za globalno liderstvo žena poziva podržavatelje i podržavateljice Kampanje 16 Dana aktivizma da preuzmu Flickr! Pokažite kako vaša organizacija radi na uklanjanju rodno zasnovanog nasilja dodavanjem fotografija učešća u aktivnostima Kampanje 16 Dana aktivizma ili sa događaja na vaš Flickr profil. Pogledajte fotografije iz predhodnih godina Kampanje na: <http://www.flickr.com/photos/16dayscampaign>.

Ovo su neki od prijedloga za korištenje moći društvenih medija tokom Kampanje 16 Dana aktivizma u 2017.g.:

Stranice na društvenim mrežama – Korištenje društvenih mreža, obilježavanje stranica i blogova u svrhu promovisanja vaše organizacije i uključivanja novih članova. Dodajte vaše prijatelje putem Fejsbuka, Twittera, Instagrama, YouTube-a, i web stranice Kampanje 16 Dana aktivizma.

Blogovi – Promovišite Kampanju 16 Dana aktivizma putem vašeg ličnog bloga ili profilne stranice.

Email liste – Promovišite Kampanju 16 Dana aktivizma putem E-mail lista – pošaljite informacije o aktivnostima i događajima tokom Kampanje putem vaših postojećih elektronskih mailing lista.

Komentari čitatelja i čitateljki – Pratite blog postove ili online vjesti o pitanjima vezanim za rodno zasnovano nasilje u obrazovanju i odgovorite sa vašim komentarima.

Kreirajte linkove od vaše web stranice do stranice Kampanje 16 Dana aktivizma protiv rodno zasnovanog nasilja.

PODIGNITE SVIJEST: KREIRAJTE I KORISTITE UMJETNOST

Povežite aktivizam sa vizuelnom umjetnošću, performansima, muzikom, poezijom i plesom. Koristite ih u svrhu podizanja svijesti i podsticanja akcije za sprečavanje i suzbijanje rodno zasnovanog nasilja u obrazovanju.

Podijelite informacije o umjetničkim akcijama tokom Kampanje 16 Dana aktivizma sa Centrom za globalno liderstvo žena i drugim učesnicima i učesnicama Kampanje širom svijeta putem kalendara Kampanje na <http://16dayscswgl.rutgers.edu/campaign-calendar>.

DOKUMENTUJTE I ANALIZIRAJTE

Vodite računa da dokumentujete svoje akcije i događaje sa fotografijama, sažecima akcija i događaja, i komentarima sa reakcijama i doprinosom građana i građanki. Dokumentacija je korisna za medije, buduće aktivnosti kampanje i namicanje sredstava.

Pitanja koja trebate uzeti u obzir:

- Da li ste postigli planove i ciljeve koje ste uspostavili na početku Kampanje 16 Dana aktivizma protiv rodno zasnovanog nasilja u 2017.g.?
- Da li ste postigli vaše ciljeve javnog zalaganja?
- Da li ste dosegli vaše ciljne grupe?
- Kakav je bio uticaj vaših akcija i događaja?
- Koji su naredni koraci, šta slijedeće treba da preduzmete?
- Šta je bilo dobro ovog puta tokom Kampanje?
- Kakvi su bili izazovi?
- Šta ćete uraditi drugačije slijedećeg puta?
- Koji resursi i alati su vam potrebni da biste osnažili vaše učešće u Kampanji 16 Dana aktivizma u slijedećoj godini?

Podijelite rezultate vaših aktivnosti tokom Kampanje 16 Dana aktivizma protiv rodnog nasilja u 2017.g. na vašoj web stranici, pošaljite ih drugim lokalnim i nacionalnim organizacijama i grupama ili ih objavite u biltenu.

Molimo vas da pošaljete rezultate vaših aktivnosti Centru za globalno liderstvo žena. Samo zahvaljujući povratnim informacijama o učesnicima i učesnicama Kampanje 16 Dana aktivizma, Centar može nastaviti osnaživati i unapređivati Kampanju 16 Dana aktivizma protiv rodno zasnovanog nasilja.

PODIJELITE:

VAŠE AKCIJE I DOGAĐAJE U OKVIRU KAMPANJE 16 DANA

Bez obzira na koji način odlučite da doprinesete Kampanji u 2017.g., molimo vas da ne zaboravite poslati vaše fotografije i materijale Centru za globalno liderstvo žena (CWGL) kako bi ih uključili u međunarodni kalendar i arhive Kampanje.

Podijelite informacije o vašim aktivnostima, događajima, i medijskim člancima u okviru međunarodnog kalendara Kampanje: <http://16dayscwgl.rutgers.edu/campaign-calendar>.

Molimo vas da nas obavjestite da li imamo vašu saglasnost da podjelimo vaše informacije online i koga trebamo da navedemo kao izvor informacija.

Podijelite vaše fotografije i video materijale koje ste napravili tokom Kampanje 16 Dana aktivizma 2017.g. na: <https://www.flickr.com/photos/cwgl>

Kreirajte i pošaljite CGWL-u kratke video materijale sa izjavama lokalnih aktivista i aktivistkinja protiv rodno zasnovanog nasilja u obrazovanju.

- Posjetite: 16dayscwgl.rutgers.edu/
- Pratite Kampanju 16 Dana aktivizma u 2017.g. na Fejsbuku: <https://www.facebook.com/16DaysCampaign>
- Pratite Kampanju u 2017.g. na Tviteru: [@16DaysCampaign](https://twitter.com/16DaysCampaign)
- Pratite aktivnosti drugih organizacija i aktivista/aktivistkinja širom svijeta tokom Kampanje 16 Dana aktivizma u 2017.g. putem međunarodnog kalendara Kampanje: <http://16dayscwgl.rutgers.edu/campaign-calendar>.
- Kontaktirajte CGWL, organizaciju koja koordinira Kampanju na globalnom nivou, ukoliko imate bilo kakvih pitanja. Naš e-mail je: 16days@cwgl.rutgers.edu

VIŠE O PROBLEMU: LJUDSKO PRAVO NA OBRAZOVANJE

„Obrazovanje je ljudsko pravo i osnovno sredstvo za postizanje ciljeva ravnopravnosti, razvoja i mira.“

- UN Četvrta svjetska konferencija o ženama, Platforma za akciju, Poglavlje 4, Kritična područja, Sekcija B, Obrazovanje i obuka žena.

„Obrazovanje djeluje kao multiplikator, koji povećava uživanje svih individualnih prava i sloboda tamo gdje je pravo na obrazovanje efikasno garantovano, dok uskraćivanje uživanja mnogih prava i sloboda ljudima postoji tamo gdje je pravo na obrazovanje narušeno ili nedostupno...“

- Katarina Tomaševski, bivša UN Specijalna izvjestiteljica o pravu na obrazovanje

„Ostvarivanje prava na obrazovanje je ključno za uživanje mnogih drugih prava, uključujući seksualna prava i pravo na najviši dostignuti standard zdravlja..Pravo na obrazovanje je primarno sredstvo kojim se djeca i odrasli mogu podići iz siromaštva , kao i drugih oblika nedostataka.“

- Paul Hunt, UN Specijalni izvjestitelj o pravu na zdravlje

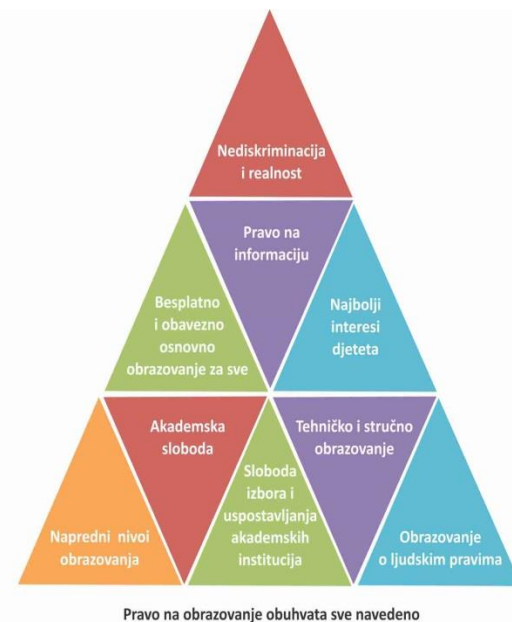
„Pravo na obrazovanje je ljudsko pravo, i to uklanjanje nepismenosti, osiguravanje ravnopravnog pristupa obrazovanju – u seoskim i udaljenim područjima – i uklanjanje jaza među polovima na svim nivoima obrazovanja osnažuje žene i djevojčice i stoga doprinosi uklanjanju svih oblika diskriminacije i nasilja prema ženama i djevojčicama.“

- Preporuka 7 sa 57.
sjednice UN Komisije o
statusu žena

Ljudsko pravo na obrazovanje

Pravo na obrazovanje i ravnopravnost polova su ključni za ljudska prava i razvojne ciljeve. Kao put ka mogućnosti uživanja ostalih ljudskih prava, obrazovanje ne samo da pomaže pojedincima da razviju svoj puni potencijal, već i da efikasnije učestvuju u civilnom društvu, da brane sebe, svoje porodice i druge od uskraćivanja njihovih prava.

Međunarodni standardi ljudskih prava u oblasti obrazovanja ukazuju da je potreba za obrazovanjem, vještinama i informacijama univerzalna i ključna za ljudski razvoj. Ljudsko pravo na obrazovanje je regulirano članom 26. **Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima iz 1948.g. (UDHR)** koja reguliše da će obrazovanje biti usmjereno na puni razvoj ljudske ličnosti i osnaživanje poštovanja

Ljudskih prava i osnovnih sloboda. **UN Konvencija o pravima djeteta (CRC)** ovo razrađuje, ukazujući na obrazovanje kao proces usmjeren na razvoj najvećih potencijala djetetove ličnosti, talenata, mentalnih i fizičkih sposobnosti. Pravo djevojčica na prístup i dobrobiti od obrazovanja i školovanja mora biti posmatrano kao cilj, umjesto da samo bude posmatrano kao sredstvo za postizanje drugih ciljeva.

Sa 189 država članica, **UN Konvencija o uklanjanju svih oblika diskriminacije prema ženama (CEDAW)** je jedan od najviše ratifikovanih međunarodnih sporazuma o ljudskim pravima. Iako veliki broj rezervacija na Konvenciju predstavlja izazov u kontekstu njene implementacije, samo nekoliko zemalja je stavilo rezervu na čl. 10 Konvencije koji reguliše pravo na obrazovanje.

U skladu sa CEDAW-om, obećanje osnaživanja koje promovise obrazovanje ne potiče primarno od povećanje svijesti o pravima žena i djevojčica, već i od ulanjanja snažnih rodni stereotipa i ideologija zasnovanih na vjerovanju da žene trebaju biti potčinjene i njihova ljudska prava uskraćena.

Instrumenti o međunarodnim ljudskim pravima i pravu na obrazovanje

- Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima (UDHR) (1948)
- Član 26 Konvencije protiv diskriminacije u obrazovanju (CADE) (1960)
- Članovi 1, 2, 5 Međunarodne konvencije o uklanjanju rasne diskriminacije (1965)
- Članovi 5, 7 Međunarodnog pakta o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima (1966) Članovi 13, 14 Konvencije o uklanjanju svih oblika diskriminacije prema ženama (CEDAW) (1979)
- Članovi 10, 14 Konvencije o pravima djeteta (1989)
- Članovi 28, 29 Svjetske deklaracije o obrazovanju za sve (1990)
- Članovi 1, 3, 6, 10 Pekinške deklaracije i Platforme za akciju 1 (1995)
- Afrička povelja o ljudskim pravima i pravima naroda (1981) (Član 25)
- Protokol San Salvadora o američkoj konvenciji o ljudskim pravima u ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima (1988) (Član 13).

Ciljevi održivog razvoja: 2015-2030

U septembru 2015.g., na UN Samitu o održivom razvoju, zemlje članice su formalno usvojile [2030 Agendu za održivi razvoj](#). Agenda sadrži 17 ciljeva, uključujući i cilj globalnog obrazovanja (SDG 4), koji je uspostavljen sa ciljem osiguravanja inkluzivnog i ravnopravnog kvaliteta obrazovanja i promovisanja prilika za cijeloživotno učenje za sve.

Cilj 4 je uspostavljen kao rezultat intenzivnog procesa konsultacija koji su vodile države članice, ali uz široko učešće civilnog društva, nastavnika, sindikata, bilateralnih agencija, regionalnih organizacija, privatnog sektora, i istraživačkih institucija i fondacija.

Cilj 4 jasno ističe da će obrazovanje voditi vještinama i znanju za zapošljavanje, pristojnim poslovima i preduzetništvu, kao i rodnoj ravnopravnosti, kulturi mira i nenasilja i poštovanju kulturoloških različitosti. Podciljevi u okviru Cilja 4 prepoznaju prožimajuće izazove sa kojima se suočavaju djeca i mladi ljudi, uključujući i diskriminaciju po osnovu invaliditeta, roda i rasne pripadnosti, identiteta autohtonog naroda, rasprostranjenosti nasilja, nedostatka ravnopravnog pristupa i neefikasnih obrazovnih okruženja. Takođe postoji povezanost sa uživanjem ekonomskih, političkih i kulturnih prava.

Cilj 4 je uspostavljen sa ciljem da bude univerzalan, inkluzivan i nedjeljiv i usmjeren na ekonomske, socijalne i ekološke dimenzije razvoja. On poziva sve države da rade u partnerstvima ka uklanjanju siromaštva i postizanju održivog razvoja zasnovanog na njihovim nacionalnim kapacitetima i relnostima.

Ciljevi 4.5 i 4a su od naročite važnosti za Kampanju 16 Dana aktivizma u 2017.g.:

Cilj 4.5 se fokusira na uklanjanje rodni neravnopravnosti u obrazovanju:

“Do 2030.g., ukloniti rodne nejednakosti u obrazovanju i osigurati jednak pristup svim nivoima obrazovanja i stručnog usavršavanja za ranjive kategorije, uključujući osobe sa invaliditetom, pripadnike i pripadnice autohtonih naroda i djece koja se nalaze u ranjivoj situaciji.”

Cilj 4.a se fokusira na osiguravanje sigurnih, nenasilnih okruženja koja omogućavaju inkluzivno učenje:

“Graditi i unapređivati obrazovne prostore koji su prilagođeni potrebama djeteta, rodno senzibilisani i prilagođeni potrebama osoba sa invaliditetom, te omogućuju sigurno, nenasilno, inkluzivno i efikasno okruženje za učenje za sve.”

Sredstvo 1: Opšti komentar UN Komiteta za prava djeteta Br. 13 o pravu djeteta na slobodu od svih oblika nasilja (2011)ⁱ i Opšti komentar 13 Komiteta o ekonomskim socijalnim i kulturnim pravima o pravu na obrazovanje (2009)

Sredstvo 2: Kod kreiranja politika, akcija i strategija za garantovanje sigurnosti djevojčica u školama, važno je ukazati na čl. 1 CEDAW-a.ⁱⁱ Indirektna i nehotična diskriminacija može biti jednako štetna kao i ciljana diskriminacija i nasilje protiv djevojčica.

Sredstvo 3: Kod ukazivanja na štetne prakse, korisno je da aktivistkinje i aktivisti za ženska ljudska prava koriste zajedničku opštu preporuku/opšti komentar br. 31 Komiteta o uklanjanju diskriminacije protiv žena, i br. 18 Komiteta o pravima djeteta o štetnim praksama (2014).

Sredstvo 4: Države mogu usvojiti privremene specijalne mjere u obrazovanju kao način da efikasno zaštite djevojčice od nasilja u okviru osiguravanja njihovog prava na obrazovanje. CEDAW Opšta preporuka 25 o privremenim specijanim mjerama je sredstvo koje može biti korisno za aktivistkinje i aktiviste za ženska ljudska prava, kada daju preporuke za državne akcije i politike u pravcu garantovanja prava djevojčica na obrazovanje.

VIŠE O PROBLEMU:

RODNO ZASNOVANO NASILJE U OBRAZOVANJU

Rodno zasnovano nasilje u obrazovanju predstavljaju djela seksualnog, fizičkog i psihološkog nasilja ... u i oko škola, zbog stereotipa i uloga ili normi koji se pripisuju ili očekuju zbog pola ili rodnog identiteta. Događaji rodno zasnovanog nasilja u obrazovanju su zabilježeni u svakoj regiji ili zemlji gdje je rodno zasnovano nasilje bilo predmet proučavanja. Rodno zasnovano nasilje u obrazovanju se dešava bez obzira na kulturu, geografski kontekst, ljude i ekonomije, i pogađa i žene i muškarce. Ono se dešava na svim nivoima obrazovanja i u svim obrazovnim kontekstima – formalno i neformalno ili alternativno obrazovanje, javne i privatne škole i univerziteti, stručne i vjerske škole, i na putu prema ili iz škole.

Rodno zasnovano nasilje u obrazovanju mogu izvršiti nastavnici, školski administratori ili drugi uposlenici obrazovnih ustanova, učenici i članovi zajednice. Ne postoji pojedinačni faktor koji može objasniti rodno zasnovano nasilje u obrazovanju, budući da je interpersonalno nasilje rezultat mnogih faktora u kontekstu društvenih i odnosa u zajednici, kao i odnosa na individualnim nivoima.

Obrazovne institucije nisu izolovane od tradicija, kulturoloških normi, običajnog prava i vladinih politika koje postoje u državi ili zajednici, niti su daleko od pojedinačnih iskustava učenika i učenica i osoblja unutar i van škola i obrazovnih institucija.

Obrazovne institucije takođe mogu legitimirati i osnažiti štetne rodne norme. Na primjer, normalizovanje nasilničkog okruženja unutar i van učionice korištenjem autoritativnih i seksističkih pedagoških metoda koje ojačavaju nejednaku podjelu moći između učenika/učenica i nastavnika, dozvoljavajući fizičko kažnjavanje, kao i ignorišući ili pogrešno reagujući na seksualizovano maltretiranje.

Neki nastavnici su registrovani počinioci seksualnog uznemiravanja i napada. Osim toga, nastavnici imaju važnu ulogu u kreiranju i regulisanju učioničkog prostora, mogu koristiti ozbiljne metode kažnjavanja, diskriminirati marginalizovane grupe i podsticati opasno ponašanje učenika i učenica, kao što je seksualno ili fizičko uznemiravanje drugih učenika i učenica. Djevojčice se mogu suočavati sa nasiljem i diskriminacijom zbog svoga pola, koji se manifestuju kroz ograničenja u školovanju zbog pritisaka porodice ili kulturoloških obrazaca, nedostatka sigurnosti koje se specifično vezuje za djevojčice, ili nedostatka sigurnih prostora unutar školskih prostorija. U školskim okruženjima su nastavnici u značajnoj manjini u odnosu na učenike i učenice i često im nedostaje bilo kakva osnovna obrazovna obuka. Sve ovo pogoduje da škole budu nesigurna mjesta.

Rodne nejednakosti i rodno zasnovano nasilje u obrazovanju se često povezuju sa drugim oblicima diskriminacije zasnovane, na primjer, na rasi, etničkoj pripadnosti, klasi, kasti, državljanstvu, pripadnosti autohtonim narodima, religiji, sposobnostima, seksualnoj orijentaciji ili rodno neopredjeljenom statusu koji pogoduju i oblikuju prirodu nasilja kojem su izloženi određeni pojedinci ili grupe, koji su naročito i neravnopravno ranjivi i pogođeni rodno zasnovanim nasiljem. Na primjer, hronično siromaštvo i nestabilni životni uslovi mogu povećati ranjivost prema rodno zasnovanom nasilju i iskorištavanju u obrazovanju, kao što je to slučaj sa učenicima i učenicama koje ne mogu platiti troškove školovanja i prisiljavaju se na seksualne odnose sa nastavnicima. Sukobi i vanredne

situacije stvaraju dodatne rizike jer rodno zasnovano nasilje postaje široko rasprostranjeno. U nekim zemljama koje su pogođene sukobima, učenice se povlače iz škola zbog straha zanjihovu sigurnost.

Na tercijarnom nivou, dok pohađanje koledža i univerziteta predstavlja pozitivno i osnažujuće okruženje za mnoge, za osobe koje se suočavaju sa seksualnim napadima, nasiljem u partnerskim vezama, nasiljem u porodici, maltretiranjem, uhođenjem i drugim oblicima rodno zasnovanog nasilja, visoko obrazovanje može biti štetno. Široko dostupan pristup informacijskim i komunikacijskim tehnologijama je takođe rezultirao novim oblicima rodno zasnovanog nasilja u obliku zastrašivanja, kibernetskog zlostavljanja i seksualnog uznemiravanja.

Uticaj rodno zasnovanog nasilja u obrazovanju

Rodno zasnovano nasilje u i oko obrazovnih ustanova ima značajan uticaj i na učešće u obrazovanju i na rodnu ravnopravnost, što je ključno za postizanje univerzalnog pristupa obrazovanju. Rodno zasnovano nasilje u obrazovanju znači da nebrojene djevojčice i žene se drže van škola, napuštaju školovanje ili su u nemogućnosti da u potpunosti učestvuju u obrazovanju.

Rodno zasnovano nasilje u obrazovanju je ključna prepreka pravu na sigurno, inkluzivno i kvalitetno obrazovanje i šteti obrazovanim ishodima. Ono uništava samopoštovanje i ima neposredni, razorni i dugotrajni uticaj na psihološko, socijalno i fizičko zdravlje i blagostanje. Osobe koje su preživjele rodno zasnovano nasilje su izložene visokom procentu postraumatskih stresnih poremećaja i većem riziku reviktimizacije, depresije, bolesti ovisnosti i samoubistava.

Nedostatak obrazovanja umanjuje mogućnosti za socijalnu i ekonomsku nezavisnost. Takođe povećava vjerovatnoću da će djevojke biti izložene ranim brakovima – sa visokom učestalošću lošeg fizičkog i emocionalnog zdravlja - i značajno povećava rizik zaraze HIV-om i smrtnost pri porođaju. Rodno zasnovano nasilje u obrazovanju takođe znači da će društva nastaviti biti pod uticajem loših rezultata u obrazovanju jer će nasilje i diskriminacija nastaviti da cvjetaju.

Šta je potrebno kako bi se uklonilo rodno zasnovano nasilje u obrazovanju

Rodno zasnovano nasilje u obrazovanju je pitanje zaštite ljudskih prava koje pravno obavezuje vlade širom svijeta da ispune svoje obaveze da ga uklone i zaustave kroz usvajanje zakona, primjenu mjera zaštite i uzdržavanje od svih oblika diskriminacije u obrazovanju.

Rodno zasnovano nasilje u obrazovanju “nastavlja biti ozbiljna prepreka učešću u obrazovanju, naročito za djevojčice, i baca sumnju na škole kao odgovarajuće forume za obrazovanje mladih ljudi o rodnoj ravnopravnosti i seksualnom i reproduktivnom zdravlju. Škole imaju potencijal da doprinesu promjenama, ali ovaj proces ne može biti efikasan ukoliko su one u isto vrijeme mjesta na kojima se dešava nasilje i podstiče rodna neravnopravnost.”

Uklanjanje rodno zasnovanog nasilja u obrazovanju traži od obrazovnih ustanova i neformalnih ili alternativnih oblika učenja da aktivno promoviše rodno ravnopravnu i nenasilnu kulturu poštovanja, sa rodno osvještenim pedagoškim metodama među učenicima i učenicama, nastavnicima i nastavnicama i drugim školskim osobljem. Potencijal mladih ljudi da djeluju kao agenti promjena daje jednu od najvećih nada za postizanje društvene transformacije koja je nužna za uklanjanje rodno zasnovanog nasilja, i može se pokrenuti kroz visoko kvalitetno i rodno osjetljivo obrazovanje.

Škole i druge obrazovne institucije moraju takođe razviti, realizovati i primjenjivati strategije sprečavanja i odgovora na nasilje. Ovo uključuje uvođenje rodno osjetljivih pedagoških metoda u obrazovni proces, uključujući seksualno obrazovanje u školske planove i programe.

Sveobuhvatni naponi usmjereni na zaustavljanje rodno zasnovanog nasilja u obrazovanju uključuju intervencije u zajednici, servise za preživjele, trening relevantnih profesionalaca (na primjer, nastavnika, školskih administratora, zdravstvenih radnika, policajaca, pravosudnih organa), efikasne zakone i njihovu primjenu, trening medija, podršku muškarcima i dječacima koji treba da zaustave nasilno ponašanje (na primjer, kroz aktivnosti kao što su peer grupe itd.), kao i programi u školama i na kampusima, koji su usmjereni na informisanje i osnaživanje djece i mladih da spriječe rodno zasnovano nasilje u obrazovanju. Sve ove aktivnosti doprinose razvoju specifičnog konteksta na nivou zemalja u kojem će zahtjevi međunarodnih, državnih i lokalnih vladinih aktera i drugih ključnih zainteresovanih strana na sprečavanju i suzbijanju rodno zasnovanog nasilja u obrazovanju imati rezultata.

Međunarodni okvir ljudskih prava obezbjeđuje moćno sredstvo za uklanjanje rodno zasnovanog nasilja u obrazovanju jer ističe specifične obaveze koje vlade imaju, mehanizme pozivanja vlada na odgovornost ukoliko propuste da ispune svoje obaveze, kao i međunarodno dogovorene standarde za procjenu svojih akcija. Ovo može otvoriti potencijale škola kao mjesta za osnaživanje djevojčica i dječaka i za uklanjanje rodno zasnovanog nasilja u obrazovanju. Transformacijski potencijal škola da osnaže pojedince i pojedinke da se zalažu za rodnu ravnopravnost i propituju nasilje prema ženama i djevojčicama zavisi od školskog okruženja koje samo po sebi treba da bude sigurno i slobodno od nasilja. Bezbjedno školsko okruženje je instrumentalno za razbijanje obrazaca nasilnog ponašanja i prekidanje satus quo u širem društvu koje održava diskriminaciju i rodno zasnovano nasilje. Ono takođe oprema osobe sa vještinama potrebnim za komuniciranje, pregovaranje i podršku mirnom rješavanju sukoba. Bezbjedno okruženje za učenje uspostavlja obrasce ponašanja koji umanjuju rodno zasnovane stereotipe, diskriminaciju i nasilje u širem društvu.

Prema Ujedinjenim nacijama, jedan od najboljih načina za zaustavljanje rodno zasnovanog nasilja je njegovo sprečavanje putem adresiranja njegovih korijena i strukturalnih uzroka. Ovo uključuje obrazovanje i rad sa "...dječacima i djevojčicama na promovisanju odnosa zasnovanih na poštovanju i rodnoj ravnopravnosti, i stoga postizanju potencijalno bržeg održivog napretka na sprečavanju i uklanjanju rodno zasnovanog nasilja.

Sprečavanje rodno zasnovanog nasilja u obrazovanju uključuje podršku primjeni dogovorenih zaključaka [57. sjednice Komisije o statusu žena](#) (CSW) koji snažno naglašavaju prevenciju kroz promovisanje rodne ravnopravnosti, osnaživanje žena i njihovo uživanje ljudskih prava. Aktivnosti uključuju i unaprijeđenje sigurnosti u domovima i javnim prostorima za žene i djevojčice, osiguravanje ekonomske nezavisnosti i sigurnosti žena i povećanje učešća žena u procesima donošenja odluka – u privatnom životu i vezama, kao i javnom životu i politici.

Ujedinjene nacije takođe sugerišu da "rad sa muškarcima i dječacima pomaže ubrzanju napretka u sprečavanju i suzbijanju nasilja prema ženama i djevojčicama. Oni mogu da počnu sa propitivanjem duboko ukorjenjenih nejednakosti i društvenih normi koji održavaju moć i kontrolu muškaraca nad ženama i učvršćuju toleranciju za nasilje prema ženama i djevojčicama."

VIŠE O PROBLEMU:

EKSTREMIZAM, RODNO NASILJE I OBRAZOVANJE

Obrazovanje ostaje nedostupno za milione djevojčica i dječaka, žena i muškaraca širom svijeta. Ovaj problem naročito pogađa djevojčice, koje čine većinu djece koja su izostavljena iz sistema obrazovanja; djece koja nemaju pristup obrazovanju, djece koja nikada nisu išla u školu, i djece koja nisu završila školovanje. Žene čine gotovo dvije trećine svjetske populacije nepismenih, i rodna jednakost u obrazovanju još uvijek nije postignuta. Sučene sa ovim realnostima, aktivistkinje i aktivisti za ženska ljudska prava širom svijeta nastavljaju pozivati na zaustavljanje svih oblika nasilja protiv žena i djevojčica. Nasilje protiv djevojčica na putu za školu ili dok su u školi se mora zaustaviti i, kako bi se pronašlo rješenje, ljudsko pravo na obrazovanje za djevojčice mora biti ostvareno.

Ekstremizam i nasilje protiv djevojčica

Mnoge grupe koje negiraju ljudska prava žena i djevojčica, uključujući državne i nedržavne aktere, koriste argumente vezane za religiju, kulturu i tradiciju kako bi opravdale rodno zasnovano nasilje i diskriminaciju protiv djevojčica. Ovi stavovi osporavaju ljudska prava žena i djevojčica, i djevojčice koje pokušavaju da ostvare pristup obrazovanju su u riziku da budu izložene rodno zasnovanom nasilju.

Nasilje i strahovi od nasilja koje nameću ekstremističke grupe ili pojedinci koji podržavaju njihove ideologije su među pretežnim razlozima koji sprečavaju djevojčice da pohađaju školu i završavaju obrazovanje. U sredinama gdje ekstremisti teže da preuzmu sve privatne i javne prostore, povećavaju se opasnosti da djevojčice budu izložene silovanju, seksualnom uznemiravanju, zastrašivanju i prijetnjama. Siromaštvo, militarizam, oružani sukob, nedostatak sanitarnih uslova i duga putovanja u školu čine jednostavan čin izbora pohađanja škole činom prkosa i otpora djevojčica i njihovih porodica, što ih često dovodi u situacije da budu još više ranjive i izložene nasilju.

Napadi na djevojčice koje pokušavaju da ostvare pristup obrazovanju i napadi koji ciljaju djevojčice u školama direktno utiču na mnoge živote – ne samo na djevojčice, već i osobe koje ih podržavaju – članice i članove njihovih porodica i nastavnice i nastavnike. Svaki napad na djevojčice na putu u školu ili u školi ukazuje cjelokupnim zajednicama da ne postoji sigurno mjesto za djevojčice i porodice koje se ne poštuju tradicionalne ili svete patrijarhalne prakse i uloge. Ovo često vodi situacijama u kojima porodice ili državne institucije isključuju djevojčice iz obrazovanja, kako bi se one „zaštitile“. Škole i druge obrazovne ustanove u područjima pogođenim sukobima i ekstremističkim napadima su često zatvorene na neodređeno vrijeme. Čak i kada škole ostaju otvorene, porodice ne dozvoljavaju djevojčicama da pohađaju nastavu zbog straha od novih napada. Na ovaj način, većina mjera koje preduzimaju porodice i državne institucije u odgovoru na napade na djevojčice na putu u školu ili u školi koja je meta ekstremističkih grupa često vode daljim kršenjima ljudskog prava na obrazovanje.

Štetne prakse i vjerovanja

U globalnom kontekstu, diskriminirajuće rodne uloge i štetne prakse kojim su izložene djevojčice imaju dugoročni uticaj na njihove živote i utiču na sva njihova prava, uključujući njihovo pravo na pristup, uživanje i dobrobiti od obrazovanja. Asimetrije i razlike koje proizilaze iz patrijarhata i društvenih nejednakosti koje su njegov rezultat ugrožavaju obrazovne sisteme i javne politike, i često uzrokuju isključivanje djevojčica iz škola i kvalitetnog obrazovanja.

Napadi na djevojčice koje pokušavaju ostvariti svoje pravo na obrazovanje se često dešavaju zbog postojećih negativnih vjerovanja i stereotipa koji opravdavaju prakse potčinjavanja žena i djevojčica kroz nasilje. Ovi napadi se dešavaju i zbog toga što ekstremističke ideologije često posmatraju pravo na obrazovanje kao transformativno pravo koje ugrožavaju status quo, i radi toga društvena promjena se posmatra kao prijetnja.

Obaveze državnih i nedržavnih aktera

Akcije državnih i nedržavnih aktera da se bave kršenjima ljudskih prava žena i djevojčica, uključujući rodno zasnovano nasilje u obrazovanju, stoga moraju biti usmjerene na korijene rodne neravnopravnosti i rodno zasnovano nasilje. Države takođe imaju obavezu da „uspostave pravne strukture kako bi osigurale da se štetne prakse hitno, nepristrasno i nezavisno istraže, da se zakoni efikasno primjenjuju i da se osigura efikasan sistem nadoknade štete za osobe čija su prava narušena ili povrijeđena takvim štetnim praksama.” Države takođe moraju “izričito zakonom zabraniti i adekvatno sankcionisati ili inkriminisati štetne prakse, u skladu sa ozbiljnošću djela i štete koja je nastupila, kao i da osiguraju sredstva usmjerena na sprečavanje, zaštitu, rehabilitaciju, oporavak, reintegraciju i naknadu štete za žrtve, kao i da se bore protiv nekažnjivosti štetnih praksi.”

Državne obrazovne politike i prakse

Uprkos postojanja detaljnog pravnog okvira i globalnog političkog konsenzusa u vezi sa pravom na obrazovanje za sve, zabilježeni su sve učestaliji napadi protiv djevojčica koje žele ostvariti pristup obrazovanju. Napadi protiv djevojčica u školi ili na putu za školu su naglasili ranjivu prirodu postignuća u oblasti obrazovanja širom svijeta. Sve dok se nastavljaju napadi ekstremističkih grupa na djevojčice koje pokušavaju ostvariti pristup i uživati njihovo pravo na obrazovanje, mogućnost pristupa, dostupnost, prilagodljivost, prihvatljivost i kvalitet obrazovanja za sve će nastaviti da se pogoršava.

Države moraju istražiti napade protiv djevojčica koje potražuju svoje pravo na obrazovanje, i moraju spriječiti buduće napade kroz preduzimanje svih nužnih akcija. Međutim, u većini slučajeva, napadi na grupe djevojčica u školama rezultiraju zatvaranjem škola i kršenjem prava djevojčica na obrazovanje. Rodno zasnovano nasilje protiv djevojčica se ne istražuje i dokumentuje, i počinioci nasilja protiv djevojčica se ne pozivaju na odgovornost.

bez obzira na motive napada protiv djevojčica, države moraju nastaviti rješavati osnove strukturalne diskriminacije i negativnih rodnih stereotipa. Obrazovne politike i sistemi moraju biti usmjereni na uzroke i posljedice napada protiv djevojčica koje otvaraju pristup obrazovanju. Kako bi se to omogućilo, potrebno je da osiguraju kontinuirane obuke o rodnoj ravnopravnosti, sistematična istraživanja i unaprijeđenje prikupljanja podataka.

VIŠE O PROBLEMU:

OBRAZOVANJE U KAMPOVIMA ZA IZBJEGLICE I RASELJENA LICA

Prinudna raseljavanja širom svijeta su dostigla najviše rate tokom posljednjih decenija, sa gotovo 65.6 miliona ljudi koji su prinuđeni da ostave svoje domove zbog sukoba i progona krajem 2016.g.

Nasilni sukobi, ekološke katastrofe i ogromne ekonomske i društvene nejednakosti su natjerale milione ljudi da napuste svoje domove. Mnogi od njih završavaju u kampovima za izbjeglice i interno raseljena lica. Države u kojima je prisutan sukob imaju velike probleme sa kvalitetom, pristupom i paritetom u oblasti obrazovanja, zbog toga što su državne institucije slabe i svako dostupno finansiranje se usmjerava za budžete vojske i odbrane.

Obrazovanje u kampovima se često zanemaruje i ignoriše, ostavljajući milione djece i mladih ljudi bez sigurnog pristupa kvalitetnom i besplatnom obrazovanju. Obrazovanje je nesumnjivo osnovno ljudsko pravo., potvrđeno Konvencijom o pravima djeteta, Konvencijom o izbjeglicama i drugim konvencijama o ljudskim pravima. UNHCR izvještava da više od polovine, 3.7 miliona od 6 miliona djece školskog uzrasta između 5 i 17 godina koji se nalaze pod njihovom zaštitom nemaju gdje da idu u školu, i 1.95 izbjeglica u adolescentnom urastu ne pohađa srednju školu.

Prepreke kvalitetnom i sigurnom obrazovanju su mnogobrojne, a mogućnosti prijave nezakonitog postupanja su ograničene. Nasilje često dolazi unutar okruženja škola, od nastavnica i nastavnika i drugih odraslih osoba. Premještanje dovodi do daleko manje resursa i mogućnosti za žene i djevojčice, i može ostaviti žene nezaštićenim od povećanja seksualnog i rodno zasnovanog nasilja, eksploatacije, i drugih oblika kršenja ljudskih prava.

Osim toga, pristup obrazovanju u kampovima nije uvijek besplatno, djeca se podvrgavaju dječijem radu, ili djevojčice ranim brakovima i seksu kako bi mogle priuštiti obrazovanje. Neophodno je omogućiti siguran prevoz za djecu koja pohađaju školu, jer su mnoga djeca izložena fizičkim napadima ili verbalnim uvredama. Kada se djeca uključe u obrazovanje, briga za njihovu sigurnost ostaje, jer su škole mete oružanih napada ili militantnog nasilja i mogu služiti kao centri za regrutovanje.

Obrazovanje u kampovima za izbjeglice i interno raseljena lica ne dobija mnogo pažnje često zbog drugih okolnosti koje traže hitnu pomoć, kao što je pristup hrani, vodi, skloništu, identifikovanju metoda suzbijanja širenja bolesti i potrebi za sigurnošću. Međutim, obrazovanje je ključno u periodima izbjeglištva, jer može podstaći socijalnu koheziju, osigurati informacije od životne važnosti, pomoći zadovoljavanju psihosocijalnih potreba, osigurati pristup stabilnom i sigurnom okruženju za one koji ga najviše trebaju. Obrazovanje takođe pomaže ljudima da ponovo izgrade svoje zajednice i vode produktivne i smislene živote. Čtave generacije su pod rizikom, jer su bez prilike da se obrazuju budući da kampovi za izbjeglice i raseljena lica postaju stalna boravišta u situacijama konflikta ili u periodu nakon konflikta, kada je potrebno dosta vremena za obnovu.

Škole imaju potencijal da budu sigurne zone, naročito od seksualnog i rodno zasnovanog nasilja, ali ulaganja u škole su nedovoljna. Propuštanjem da uspostave prioritete koji uključuju adekvatne resurse i finansijsku podršku, kao i osiguravanje sigurnosti i bezbjednosti, kao i zaštitu drugih prava u

kampovima za izbjeglice i raseljena lica, međunarodna tijela i državni akteri uskraćuju pravo na obrazovanje mladim ljudima, naročito onim koji pripadaju marginalizovanoj populaciji, kao što su žene i djevojčice.

VIŠE O: NAMICANJE SREDSTAVA ZA ORGANIZACIJU

Rad na zaštiti ljudskih prava košta. Bez obzira da li namičete finansijska sredstva da podržite aktivnosti vaše organizacije na lokalnom nivou, ili učestvujete u lokalnim ili regionalnim aktivnostima ili inicijativama, namicanje sredstava je ključna komponenta za vaš rad na zaštiti ljudskih prava. Namicanje sredstava ne mora biti opterećujuće i teško. U stvari, može biti i zabavno.

Evo nekoliko osnova:

Koristite principe namicanja sredstava

- • Neka bude jednostavno i zabavno.
- • Nećete dobiti novac ako ga ne tražite.
- • Najbolji pristup je direktni, lični pristup.
- • Morate dati ljudima nešto za njihov novac, čak i samo osjećaj postignuća saznanjem da će njihova sredstva podržati vaš dobar rad.
- • Sredstva dobijena u ime Kampanje 16 Dana aktivizma trebaju biti iskorištena da podrže rad vaše organizacije u okviru Kampanje 16 Dana aktivizma.

Pregled strategije namicanja sredstava

Strategija namicanja sredstava uspostavlja jasne ciljeve (na primjer, iznos sredstava koja se trebaju namaći ili povući iz postojećih prihoda partnera, za koje aspekte kampanje su namijenjena, za koje vrste organizacija i aktivnosti) i definiše kako će se ovi ciljevi ostvariti. Svaka kampanja koja traži eksterno finansiranje treba uključivati strategiju namicanja sredstava u okvirni strateški plan. Određeno vrijeme i vještine su potrebne za uspješno namicanje sredstava i upravljanje donatorskim sredstvima. Bez ikakvog plana ili strategije, aktivistkinje i aktivisti koji vode kampanju mogu potrošiti dosta vremena jureći za sredstvima na štetu realizovanja aktivnosti kampanje.

Strategije komunikacije i namicanja sredstava su međusobno povezane, jer kvalitetna komunikacija povećava vidljivost i kredibilitet kampanje, čime se povećava i interes potencijalnih donatora da je podrže.

Eksterna donatorska podrška

Velike kampanje ili one koje možda nemaju dovoljne postojeće resurse koji se mogu povući iz sredstava partnera, moraju tražiti eksterne donatore. Oni se mogu podijeliti u slijedeće četiri kategorije: ***institucionalni, individualni, korporativni i donatori u zajednici.***

Izraz institucionalni donatori generalno uključuje donatorske organizacije koje daju grantove drugim organizacijama i ponekad pojedincima, u okviru politike koja se oslanja na mandat rada organizacije. Korporativni donatori (koji se često nazivaju i sponzori), su uobičajeno poslovne kompanije koje žele pružiti finansijsku ili drugu vrstu podrške kampanji ili sponzorirati specifične aktivnosti, i moguće im je pristupiti na sličan način kao i institucionalnim donatorima. Međutim, oni se ne smatraju institucionalnim donatorima jer njihove filantropske aktivnosti obično ne reflektuju osnovni mandat šire organizacije.

Možete kontaktirati različite tipove ljudi za individualne donacije podrške kampanji: učesnike u kampanji i članove njihovih društvenih mreža; učesnike u događajima kampanje; članove zajednice (u kampanjama koje imaju komponentu uključivanja zajednice); posjetioci web stranice kampanje i drugi predstavnici ciljanih grupa; kao i segmenti “opšte javnosti” koji mogu imati interes za temu kampanje.

U kampanjama koje uključuju zajednicu, namicanje sredstava i drugih oblika podrške od zajednica mogu unaprijediti kampanju, kako u smislu resursa tako i dodatnom kredibilitetu.

Donatorska podrška u zajednici može doći od organizacija kao što su mali biznisi, udruženja, klubovi, i religijske grupe.

Neki od uobičajenih izazova u procesu namicanja sredstava i kako ih prevazići

- ✓ Čak i ako članovi vaše grupe mogu imati godine aktivističkog iskustva, kako bi bili uspješni u namicanju sredstava vaša organizacija mora postojati barem 5 ili više godina i imati iskustvo sa donatorima. Na žalost, u nekim slučajevima postoji nepovjerenje nekih institucionalnih donatora da mlade i lokalne organizacije ne mogu upravljati finansijama i ispuniti obaveze u pogledu izvještavanja, ili da nemaju dovoljno kapaciteta da organizuju aktivnosti za koje traže finansijsku podršku. Međutim, neki od donatora su posebno predjeljeni da podrže novouspostavljene grupe (pogledajte dio Resursnog paketa ispod za više detalja)! Druga opcija za razmatranje je da razmotrite partnerstvo sa iskusnijom organizacijom koja ima pristupa donacijama, kako biste aplicirali za sredstva kroz partnerstvo.
- ✓ Često će donatori zahtijevati od vaše organizacije da bude registrovana kako biste primili finansijsku podršku, međutim neke grupe/kolektivi/mreže biraju da ostanu neformalne iz različitih motiva koji se mogu vezivati za njihovu politiku rada, ili zbog problema korupcije ili sigurnosti u zemlji u kojoj djeluju. Jedan od načina da prevaziđete ovakvu situaciju je pronalaženje **fiskalnog sponzora** – organizacije koja ima više iskustva i u čiji rad imate povjerenje, kako bi primila finansijsku podršku za vašu organizaciju/grupu. Ovo je uobičajena praksa na mnogim mjestima i može biti odličan način za saradnju sa drugom organizacijom. Postarajte se da napravite Memorandum o saradnji i razumijevanju sa organizacijom koja djeluje kao vaš fiskalni sponzor.
- ✓ Neki donatori objezbjeđuju ograničenu podršku samo za specifične projekte. Ne ustručavajte se od lobiranja za **core podršku** koja će pokriti vaše osnovne operativne troškove, jer svi zajedno moramo uložiti još dosta napora i zalaganja prema donatorima kako bi ih uvjerali u dobrobiti core podrške. Core podrška je opšta podrška vašoj organizaciji koja nije organičavajuća ili usmjerena specifično samo na jedan ili više projekata, već može pokrivati troškove osoblja, rente prostora ili bilo koje druge troškove koji se vezuju za vaš rad. Više informacija o tome ćete pronaći u daljem tekstu.
- ✓ Može se desiti da donatori traže od vas **preporuke** kod apliciranja za finansijsku ili druge vrste podrške. Čak i ako ste nova organizacija, važno je da imate nekog ko vjeruje u vas i ko može posvjedočiti o vašim iskustvima ili vještinama vaših članova. Ne podcjenjujte dobru preporuku. Ako vam niko ne može dati preporuku za vašu organizaciju, potražite preporuke od pojedinaca koji čine vaše članstvo, sa naglaskom na lične vještine i sposobnosti svakog člana kojima doprinosi uspostavljanju i napretku nove organizacije.
- ✓ **Usprkos svim poteškoćama** koje onemogućavaju lokalne organizacije da pristupe tradicionalnijim izvorima finansiranja, postoje i dinamičniji, fleksibilniji i pristupačniji izvori finansiranja. U nastavku teksta ćemo vam predstaviti neke od ovih fondova za omladinske organizacije i ženska udruženja, i pored njih postoje i mnogi drugi. Uvijek se raspitujte kod drugih organizacija od koda dobijaju podršku i širite svoje mreže i saradnju.

Alternativni načini mobilisanja resursa

Često je vaš rad u velikoj mjeri ovisan od protoka sredstava u okviru velikih inostranih agencija u mnogo razvijenim zemljama. Znamo da može biti teško pristupiti finansiranju tradicionalnih donatorskih agencija, stoga je uvijek dobro da se okrenete alternativnim načinima finansiranja.

Kao aktivistička organizacija, posvećeni ste radu na problemima neravnopravne raspodjele moći, propitivanju stereotipa, i izgradnji naprednijih zajednica. Ne zaboravite da primijenite ove principe prilikom namicanja sredstava! Mobilisanje resursa je inhrentno politička i značajna aktivnost.

U pristupanju donatorima koji otvoreno ne izjavljuju da ne podržavaju novouspostavljene organizacije kroz core podršku je važno strateški djelovati ne samo u cilju proširivanja resursa već i zalaganju za angažovanje donatora i njihovu odgovornost u podršci pokretima. Napišite artikulirana i jasna pisma donatorima kako biste ih pitali da li razmatraju podršku organizacijama poput vas koristeći princip poruke koja odgovara na pitanja „šta, kako i zašto“ vaša organizacija radi i zašto je podrška grupama poput vaše važna za izgradnju šireg pokreta i postizanja standarda ljudskih prava.

Zdrav budžet je znak snažne podrške – a budžet finansiran od vaše lokalne zajednice je i snažniji zbog toga što pokreće ljude da doprinesu društvenim promjenama! Istraživanja su pokazala da individualni donatori (naročito žene) mogu ponekad biti najbolji i najodrživiji izvori finansiranja. Čak i ako mogu donirati mnogo manje iznose, pokazuju tendenciju da kontinuirano podržavaju tokom dužeg perioda vremena. Iako 'doniranje' u nekim kontekstima može izledati 'novo' ili 'strano', pokušajte se fokusirati na načine na koje vaša zajednica već ima kulturu i istoriju davanja – iako će možda biti u drugačijem obliku ili na drugi način, kao što je darivanje robe umjesto novca.

Naravno, javno namicanje sredstava zavisi od sigurnosne situacije u vašoj zemlji, od čega zavisi da li ćete se odlučiti da javno namićete sredstva, kao i da li su finansijski sistemi koji su u primjeni u vašoj zemlji prilagođeni online donacijama.

Neki od pristupa koje trebate razmotriti:

Namicanje sredstava prema članstvu i afinitetima

Namicanje sredstava od vaših članova je poprilično tradicionalna praksa, ali može osigurati redovnu i blagovremenu podršku. Uspostavljanje programa članstva za vaše podržavatelje vam dozvoljava da dosegnete šire mreže kroz mjesečne donacije ili donacije na kraju godine. Namicanje sredstava prema afinitetima je okupljanje ljudi koji dijele nešto zajedničko. Ovo je jedan od najboljih i najisplativijih načina da se prikupe bazični resursi za vašu organizaciju, ne samo finansijski, već i ljudski, kancelarijski prostor, oprema i dr., uključivanje ljudi koji su angažovani na postizanju istih ciljeva, i širenje informacija preko prijatelja i kolega, kao i drugih kontakata.

Istraživanja pokazuju da je namicanje sredstava prema afinitetima u porastu, što znači da se ljudi češće odlučuju da doniraju ukoliko vide druge ljude u svojoj mreži da čine isto. Drugim riječima, doniranje može biti zarazno! Krugovi doniranja su u porastu: oni mogu okupiti grupu posvećenih pojedinaca koji žele prikupiti sredstva za određenu svrhu ili cilj. Možete započeti vaš donatorski krug i podstaći ljude da razmišljaju o kreativnim načinima mobilisanja resursa za vaš rad.

Online namicanje sredstava, društveni mediji Crowd Founding platforme

Društveni mediji čine odličan alat za pristup mnogim ljudima u različitim dijelovima svijeta koji mogu podržati vašu organizaciju i poslati vašu poruku, bez potrebe da investirate mnogo finansijskih resursa.

Kreiranjem efikasne kampanje namicanja sredstava korištenjem različitih digitalnih medija možete informisati ljude o vašem radu. Možete kreirati vašu kampanju namicanja sredstava i prikazati vaš rad u formi koja brzo šalje vašu poruku. To je odličan način da se istaknete u masi i prikupite neke resurse. Online crowdfunding je novi popularni trend, i korisno je da pročitate o različitim dostupnim platformama i pronađete onu koja odgovara vašim potrebama i vrijednostima. Na primjer, **Indiegogo** ostaje jedna od najpopularnijih crowdfunding platformi, i koriste je poslovni inovatori, umjetnici i društveni aktivisti. U međuvremenu, **Catapult** se nametnuo kao platforma isključivo usmjerena na ženska ljudska prava, dok je **Fundly** fokusirana na društveno dobro. Međutim, zapamtite da kao i ostale strategije, **crowdfunding nije uvijek savršen sistem** i može još uvijek zahtijevati dosta vremena i napora.

Ukoliko imate sredstva ili možete koristiti ljudske resurse u vašoj zajednici, kreirajte web stranicu na kojoj takođe možete koristiti alat Donirajte. Postoje neki **besplatni izvori kako to učiniti korištenjem besplatnih web platformi**. Isplattnije sredstvo čine društvene mreže kao što su Facebook, Twitter i dr. na kojima možete instalirati alat za doniranje i promovisati vašu kampanju namicanja sredstava. Važno je da imate na umu da ova metoda može biti komplikovanija nego što mislite. Na primjer, ukoliko je potrebno da imate odvojen bankovni račun koji je vezan za online donacije a samo jedna banka ima mogućnost ove usluge, vaše opcije mogu biti ograničene. Važno je da provjerite uslove i realnosti vašeg konteksta i razgovarate sa drugim organizacijama, kako biste utvrdili da li je online namicanje sredstava metoda koja će vam odgovarati!

Organizovanje događaja za namicanje sredstava

Možete pokušati organizovati događaje za namicanje sredstava u vašoj zajednici ili učestvovati na zajedničkom događaju gdje možete predstaviti vaš rad, upoznati druge o radu vaše organizacije, okupiti ljude koji su uključeni u rad na istim ciljevima i informisati ih o tome kako mogu podržati vaš rad. Imajte na umu da je jedna od karakteristika koja najviše definiše rad donatora danas (naročito, mladih osoba) da žele biti uključeni kada doniraju. Radi toga, budite kreativni i pozivajte druge da se uključe, bilo da ćete organizovati flash mob, plesnu zabavu ili uređivanje bašti u zajednici! Samo imajte na umu da ovo može tražiti neke dodatne troškove i resurse. Jedan od primjera događaja malih troškova je buvlja pijaca, gdje članovi/članice mogu prodavati njihove vlastite stvari ili stvari njihovih prijatelja/prijateljica ili porodica, ili pozvati/prikupiti donacije u robi koju možete prodati.

Inovatorstvo, generisanje prihoda i finansiranje od strane privatnog sektora

Ukoliko vaša organizacija namiče novac putem proizvoda koje proizvodite, možete ih takođe predstaviti na vašim događajima za namicanje sredstava, putem online kampanje, i prikupiti resurse i na taj način. Možete se takođe osloniti na inovatorstvo drugih i tragati za partnerstvima u okviru privatnog sektora. Na primjer, pogledajte **Buy1Give1**. Možete takođe razmotriti da kontaktirate lokalne biznise ili veće kompanije koje rade u vašim zajednicama, i pozovete ih da doniraju novac, robu ili usluge. Na primjer, za događaje, ukoliko ostvarite partnerstvo sa lokalnim prodavnicama hrane, možda možete dobiti svu hranu koja vam je potrebna za događaj besplatno? Ili prodavnica ima program donacija u okviru kojeg kupci mogu izabrati da doniraju mali dio kusura vašoj organizaciji.

Neke organizacije mogu pokrenuti vlastiti biznis kako bi podržale svoj rad. Na primjer, **Nasawiya** u Libanonu je neprofitni aktivistički prostor koji vode volonterke/volonteri i sav novac koji prikupe ide na finansiranje važnih inicijativa za socijalnu pravdu. Drugi primjer je **Bahay Ni Isis**, prijateljski prostor za žene koji pruža smještaj, prostorije za sastanke i radionice, konferencije i događaje na Filipinima. Pokretanje ovih projekata generisanja prihoda će zahtijevati značajne resurse samo po sebi, stoga imajte

na umu da dobro predstavite ovu ideju nekom od vaših glavnih donatora koji mogu osigurati početnu podršku.

Različiti oblici resursa koje trebate namaknuti

Nekada su nam potrebni resursi koji nisu samo finansijski, i oni su tu oko nas, ali mi ne znamo uvijek najbolje načine kako da ih osiguramo. Kada je u pitanju izgradnja kapaciteta i znanja vaše organizacije, postoje besplatni online izvori koje možete koristiti da se obučite u raznim oblastima, kao i da dobijete vodiče i alate koji mogu koristiti vašoj organizaciji. Možete takođe pokušati da koristite ekspertizu organizacija u zajednici, da vam pomognu da izgradite kapacitete vaše organizacije, tako što će jednostavno podijeliti svoje znanje. Većini organizacija je potrebno više ljudskih kapaciteta, tako da možete dobiti podršku od volontera/volonterki. Imajte na umu da se ove osobe trebaju osjećati dijelom vaše grupe/organizacije i imaju koristi kroz proces učenja.

Zapamtite:

- ✓ Namicanje sredstava i mobilizacija resursa predstavljaju ključni dio vašeg rada i održivosti.
- ✓ Ne zaboravite da obezbjedite budžet za vaše aktivnosti namicanja sredstava i resurse koji će biti neophodni, jer namicanje sredstava traži značajno vrijeme i energiju.
- ✓ Kada aplicirate za grantove od ženskih fondova i drugih progresivnih donatora, razmotrite uključivanje budžetske linije za namicanje sredstava, tako da možete kontinuirano izgrađivati svoje kapacitete i iskustvo u ovoj oblasti, kao i da pokažete svojim donatorima da ste posvećeni ovim aktivnostima!
- ✓ Uvijek je korisno da imate strategiju namicanja sredstava/alat za koji tražite finansiranje i kako da dostignete taj iznos sredstava koja su vam potrebna.
- ✓ Razmišljajte o dokumentovanju svakog koraka vašeg rada korištenjem digitalnih medija koji će prenijeti vašu poruku na brz način i upoznati druge sa vašim radom i zašto je važan. Ovo će učiniti vaš rad transparentnijim.
- ✓ Konačno, svi ovi savjeti i prijedlozi su usmjereni da vas inspirišu! Dosta resursa je usmjereno prema publici u Sjevernoj Americi, i mi smo zainteresovane da čujemo vaše primjere i savjete širom svijeta!

VIŠE O: DODATNE PRILIKE ZA NAMICANJE SREDSTAVA

Razumijevanje institucionalne podrške i politike namicanja sredstava

AWID. Zalijevanje lišća, izgladnjivanje korijena <http://www.awid.org/Library/Watering-the-Leaves-Starving-the-Roots>

Globalni fond za žene, Povjerenje u žene

http://www.globalfundforwomen.org/storage/documents/where-we-stand/gfw_gensupport.pdf

Starr, Kevin. "Samo im dajte novac: Moć i zadovoljstvo neograničenog finansiranja". Stanford pregled socijalne inovacije. 3. avgust, 2011.

http://www.ssireview.org/blog/entry/just_give_em_the_money_the_power_and_pleasure_of_unrestricted_funding

Opšti resursi o namicanju sredstava

AWID. Gdje je novac za ženska prava? <http://www.awid.org/Our-Initiatives/Where-is-the-Money-for-Women-s-Rights>

Fondovi za NVO-e. Grantovi i resursi za održivost <http://fundsforngos.org>

Grassroots institut za namicanje sredstava, trening <http://www.grassrootsfundraising.org/why-gift/political-framework>

Crowdfunding

Catapult. <http://www.catapult.org>

Crowd Crux. Top 10 Crowdfunding stranica za neprofitne organizacije <http://www.crowdcru.com/top-10-crowdfunding-sites-for-nonprofits>

Fondovi za žene

Međunarodna mreža fondova za žene <http://www.inwf.org/womens-funds>

Ženska mreža za finansiranje <http://www.womensfundingnetwork.org>

Youth Donatori

Alert Fund for Youth <http://www.alertfonds.nl/>

Solidarity Fund XminusY <https://xminy.nl/englis/>

The Free Child Project <http://www.freechild.org/funds4progress.htm>

The Global Fund for Children <https://www.globalfundforchildren.org>

The Inspiring Enterprise <http://www.inspiringenterprise.rbs.com/inspiring-youth/grant-funding/the-2014-fund>

UN Habitat Urban Youth Fund <http://www.unhabitatyouthfund.org/Default.aspx>ces for Newly Established Activist Organizations or Collectives

VIŠE O:

OBRAZOVANJE I RODNO ZASNOVANO NASILJE U OBRAZOVANJU INFORMACIJE I ORGANIZACIJE

U nastavku vam predstavljamo informacije za dodatno obrazovanje i informacije/organizacije koje se bave rodno zasnovanim nasiljem u obrazovanju (po abecednom redu; Ovo nikako nije konačna lista i ne uključuje nacionalne i lokalne organizacije koje rade na zaustavljanju rodno zasnovanog nasilja, kao ni individualne lidere i liderice i nosioce i nositeljice promjena na prvim linijama rada na zaustavljanju rodno zasnovanog nasilja, uključujući i rodno zasnovano nasilje u obrazovanju.

Educate a Child prepoznaje status izbjeglice kao osnovnu prepreku obrazovanju. Informacije o radu ove organizacije, partnerstvima i projektima se nalaze na slijedećem linku: <http://educateachild.org/explore/barriers-to-education/refugees>.

Education for All je program UNESCO-a koji izdaje godišnji monitoring izvještaj sa fokusom na prepreke postizanju univerzalnog obrazovanja na globalnom nivou. 2011.g. Globalni monitoring izvještaj Education for All se specifično fokusirao na vezu između oružanog sukoba i obrazovanja. Izvještaj možete pronaći na slijedećem linku: <http://unesdoc.unesco.org/images/0019/001907/190743e.pdf>.

Education International se između ostalog fokusira na prava djece u obrazovanju, rodnu ravnopravnost, sigurne škole i omogućavanje mira kroz obrazovanje. Informacije o radu ove organizacije se nalaze na slijedećem linku: http://www.ei-ie.org/en/uaas/issues_actions.

Globalni vodič za rad na rodno zasnovanom nasilju u školama.

Rezultat kombinovane ekspertize i liderstva UNESCO-a, UNWomen i drugih partnera, Vodič ima za cilj da osnaži razumijevanje o tome kako zaustaviti rodno zasnovano nasilje u obrazovanju. Globalni vodič daje ključne informacije vladama, donosiocima odluka, nastavnicima, praktičarima i organizacijama civilnog društva koji žele pokrenuti konkretne aktivnosti na zaustavljanju rodno zasnovanog nasilja u obrazovanju. Vodič donosi pristupe, metodologije, alate i resurse koji su pokazali pozitivne rezultate u sprečavanju i odgovoru na rodno zasnovano nasilje u obrazovnim ustanovama, uključujući i znanje, dokaze i standarde odgovora protiv ovog široko rasprostranjenog problema.

Globalni vodič je dostupan na slijedećem linku:

<http://unesdoc.unesco.org/images/0024/002466/246651E.pdf>

The Gender-based Violence Prevention Network preventgbafrica.org je dinamična mreža aktivista i organizacija koja radi na sprečavanju nasilja prema ženama. Mreža ima preko 500 članova koji rade u 18 različitih zemalja u Istočnoj i Jugoistočnoj Africi u cilju izgradnje pravednijeg svijeta bez nasilja prema ženama.

The **Global Partnership for Education** na godišnjem nivou prati kvalitet obrazovanja i pristup kroz različite indikatore u zemljama u kojima djeluje. Baza podataka je dostupna na sljedećem linku: http://datahub.globalpartnership.org/#/2012/access/gross_enrollment_raterger.

The Global Working Group to End School-related Gender-Based Violence at www.ungei.org

The Global Working Group je koalicija vlada, razvojnih organizacija, aktivista civilnog društva, UN agencija i istraživačkih institucija koje rade na zaustavljanju rodno zasnovanog nasilja u obrazovanju. Promoviše generisanje znanja, dokaze i standarde odgovora, preduzima globalne i zajedničke aktivnosti javnog zalaganja da naglasi problem rodno zasnovanog nasilja u obrazovanju i njegove posljedice za postizanje 2030 Ciljeva održivog razvoja, širi i čini dostupnim brojne alate i resurse.

INEE je međunarodna mreža za obrazovanje u vanrednim situacijama. INEE ima preko 13,000 pojedinačnih članova i 130 partnerskih organizacija u 190 zemalja. INEE članovi su praktičari koji rade za nacionalne i međunarodne nevladine organizacije i UN agencije, ministarstva obrazovanja i drugo vladino osoblje, donatori, studenti, nastavnici i istraživači koji se volonterski udružuju u radu na obrazovanju u vanrednim situacijama.

Jedan od najznačajnijih rezultata rada INEE-a je bilo kreiranje "INEE Minimum standarda" u obrazovanju. Standardi služe kao platforma za definisanje dobrih praksi i osiguravaju snažan alat za javno zalaganje unutar humanitarnih organizacija i eksterno prema vladama, donatorima i stanovništvu koje je pogođeno konfliktom. Za više informacija o radu INEE-a i dostupnim resursima, posjetite sljedeći link: <http://www.ineesite.org/en/>

IISS prikuplja podatke o aktivnim sukobima, žrtvama u oružanim sukobima i izbjeglicama, kroz praćenje globalnih trendova. Baza podataka je dostupna na ovom linku: <https://acd.iiss.org/en>.

Plan International radi na promovisanju prava i interesa djece širom svijeta. Obrazovanje je jedna od osam prioritetnih tema. Informacije o radu ove organizacije možete pronaći ovdje: <http://plan-international.org>.

Plan International takođe provodi Kampanju "Because I am a Girl" (Zato što sam djevojčica), koja predstavlja globalni pokret usmjeren na osiguravanje da djevojčice mogu učiti, biti liderice, donositi odluke i postizati uspjehe, bilo gdje da se nalaze. Ovo uključuje pravo svih djevojčica na kvalitetno, sigurno, formalno obrazovanje, pristup cjeloživotnom učenju i prilike da razviju vještine koje su im potrebne kako bi dobile dobre poslove. Kampanja uključuje Girls Rights Manifesto i Global ciljeve – ambiciozne obaveze prema djevojčicama do 2030 koje su prihvatile vlade 193 zemlje. Više informacija o Kampanji možete naći na sljedećem linku: <http://plan-international.org/because-i-am-a-girl>. Posjetite <https://www.planusa.org/because-i-am-a-girl-phase-one-here> kako biste pristupili izvještaju *Plan's June 2017 Unleashing Potential: The Because I am a Girl Phase One (2010-2015)*

The Right to Education Project at www.right-to-education.org

The Right to Education Project se fokusira na zakonodavne izazove u ostvarivanju prava na obrazovanje. Projekat održava široko dostupnu web stranicu o ljudskom pravu na obrazovanje.

The United Nations Girls' Education Initiative (UNGEI) at www.ungei.org. The United Nations Girls' Education Initiative (UNGEI) promoviše obrazovanje i rodnu ravnopravnost. Njegov cilj je da umani rodni jaz u osnovnom i srednjem obrazovanju. UNGEI je inicijativa usmjerena na javno zalaganje koja uključuje 24 globalna i regionalna partnera, 4 regionalna partnerstva i približno 50 povezanih partnerstava na nivou zemalja, i uključuje dalekosežnu globalnu mrežu koja uključuje sistem Ujedinjenih nacija, vlade, zemlje donatore, nevladine organizacije, civilno društvo, privatni sektor, zajednice i porodice.

UN Women at www.unwomen.org. UN Women, u partnerstvu sa UNESCO i drugima, je pripremio dokument, Globalni vodič za rad na rodno zasnovanom nasilju u školama, koji pruža ključne informacije

vladama, donosiocima odluka, nastavnicima, praktičarima i civilnom društvu o preduzimanju konkretnih i efikasnih aktivnosti protiv rodno zasnovanog nasilja u školama. Vodič donosi pristupe, metodologije, alate i resurse koji su pokazali pozitivne rezultate u spriječavanju i suzbijanju rodno zasnovanog nasilja u školama.

UN Women, u partnerstvu sa **World Association of Girl Guides and Girl Scouts** (www.waggs.org) je razvio globalni neformalni nastavni plan u cilju uključivanja mladih u spriječavanje i suzbijanje nasilja prema djevojčicama i ženama pod nazivom "Voices against Violence." (Glasovi protiv nasilja). Voices against Violence predstavlja alat za mlade širom svijeta koji im pomaže da nauče više o korijenima nasilja u njihovim zajednicama, da edukuju i uključe svoje vršnjake i zajednice u sprečavanje nasilja i nauče gdje mogu potražiti pomoć i podršku ukoliko se suoče sa nasiljem. Na slijedećem linku možete pristupiti nastavnom planu, vidjeti primjere aktivnosti i saznati kako da realizujete nastavni plan <http://www.unwomen.org/en/digital-library/publications/2013/10/voices-against-violence-curriculum>

Vision of Humanity mjeri i prati stanje mira u svakoj zemlji širom svijeta svake godine. Globalnom mirovnom indeksu možete pristupiti na sljedećem linku: <http://www.visionofhumanity.org/#page/indexes/global-peace-index/2015>.

Prevod: Fondacija Udružene žene Banja Luka

Translation: Foundation United Women Banja Luka

Fondacija Udružene žene Banja Luka

Kalemegdanska 18, 78000 Banja Luka

Bosna i Hercegovina

Telefon: +387 51 462 146

Telefon/Faks: +387 51 463 143

E-mail: office@unitedwomenbl.org

Web site: <http://www.unitedwomenbl.org>